

Letno poročilo o delu Knjižnice Litija - 2025

Za ustanovitelje:
Občino Litija
in
Občino Šmartno pri Litiji

Odgovorna oseba: Andreja Štuhec, direktorica

1. UVOD	3
2. OSEBNA IZKAZNICA SPLOŠNE KNJIŽNICE	3
3. PREDSTAVITEV SPLOŠNE KNJIŽNICE	3
Podrobnejša predstavitev	4
4. POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2025	5
4.1. Zakonske in druge pravne podlage	5
4.2. Dolgoročni cilji splošne knjižnice	6
4.3. Letni cilji splošne knjižnice	6
4.4. Ocena uspeha pri doseganju ciljev	7
4.4.1. Uporabniki, dostopnost knjižnice in storitev in obisk knjižnice	7
4.4.2. Člani knjižnice	8
4.4.3. Gradivo	10
4.4.4. Izposoja	13
4.4.5. Informacijska služba	15
4.4.6. Prireditvena dejavnost	16
4.5. Letni program v okviru izvajanja javne službe knjižnične dejavnosti	17
5. TEŽAVE PRI IZVEDBI PROGRAMA	17
6. POSEBNOSTI LETA 2024	18
7. OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA	18
8. VPLIV DELOVANJA KNJIŽNICE NA DRUGA PODROČJA	19
9. KADROVANJE IN ZAPOSLENI V KNJIŽNICI	19
9.1 Predstavitev zaposlenih po poklicih in področjih dela	19
Analiza kadrovanja	20
9.2 Izobraževanje	21
9.3 Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem	21
10. KRAJEVNA ENOTA ŠMARTNO	21
11. KOLEKCIJSKA POTUJOČA KNJIŽNICA	22
12. INVESTICIJE	23
13. PROJEKTI	23
Ikt oprema	23
Projekti spodbujanja bralne kulture	23
Domoznanski projekti	24
Prostovoljstvo	25
14. SODELOVANJE	26
15. OBJAVE KNJIŽNICE IN KNJIŽNICA V MEDIJIH	26
16. ZAKLJUČEK	26
B: RAČUNOVODSKO Poročilo	26-35

A – POSLOVNO POROČILO

1. UVOD

Delovanje in poslovanje knjižnice v letu 2025 je teklo skladno s sprejetimi načrti.

Uspelo nam je doseči zastavljene cilje povezane z našim strokovnim delom (kazalci bralne kulture, obiska in uporabe knjižnice), drugi cilji – upravljanje, izvedba investicij oz. skrb za nepremičnine – so bili prav tako realizirani skladno z načrti. Želeli bi si nakazanih prizadevanj pri iskanju možnih rešitev za izhod iz prostorske stiske osrednje knjižnice s strani ustanoviteljev, vendar le-teh v letu 2025 ni bilo.

Dobro delo in prizadevanja glede bralcev in obiskovalcev knjižnice so razvidni iz kazalcev poslovanja oz. merilnikov uspešnosti, ki jih podrobno analiziramo v tem poročilu.

2. OSEBNA IZKAZNICA SPLOŠNE KNJIŽNICE

IME: KNJIŽNICA LITIJA

SEDEŽ: Parmova ulica 9, 1270 Litija

MATIČNA ŠTEVILKA: 1917269

DAVČNA ŠTEVILKA: 16672500

ŠTEVILKA TRANSAKCIJSKEGA RAČUNA: SI56 011006000069087

ŠIFRA PRORAČUNSKEGA UPORABNIKA: 38210

TELEFON 01/8980 580, 051 395 090

SPLETNA STRAN: www.knjiznica-litija.si

USTANOVITELJ: Občina Litija (73,6 %) Občina Šmartno (26,4 %)

DATUM USTANOVITVE: 17.1.2004

DEJAVNOSTI: hramba, izposoja, nakup knjižničnega gradiva, dejavnost izobraževanja, vzgoje in kulture, širjenje bralne kulture, prireditvena dejavnost, skrb za kulturno dediščino, vseživljenjsko učenje, domoznanstvo oz. lokalne študije.

ORGANI SPLOŠNE KNJIŽNICE:

Svet zavoda Knjižnice Litija (7 članov: 2 predstavnika zaposlenih, 3 predstavniki Občine Litija, 1 predstavnik Občine Šmartno pri Litiji, 1 predstavnik zainteresirane javnosti) – v letu 2025 so v oktobru zaključili svojo zadnjo sejo v mandatu; novi člani so nov mandat pričeli januarja 2026.

Direktorica knjižnice, Andreja Štuhec, v letu 2025 vodi knjižnico četrto leto svojega četrtega mandata (iztek 31.12.2026)

3. PREDSTAVITEV SPLOŠNE KNJIŽNICE

Knjižnica Litija je samostojni javni zavod od leta 2004, pred tem je bila del večjega zavoda. Skladno s svojim poslanstvom knjižnica zbira, obdeluje, hrani, vzdržuje, predstavlja in posreduje knjižnično gradivo in informacije, omogoča dostop do elektronskih virov informacij, sodeluje v vseživljenjskem učenju, pridobiva in izobražuje uporabnike knjižnice, izvaja informacijsko opismenjevanje, organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle. Zelo aktivno se vključujemo v promocijo lokalne dediščine, predvsem v sodelovanju z drugimi ustanovami in društvi.

Naši uporabniki so občani obeh občin, šolajoča se mladina in odrasli, to je okoli 22.000 potencialnih uporabnikov. Knjižnična mreža je ustrezno razvita; naša pomanjkljivost je premajhna osrednja knjižnica v Litiji; zadali smo si tudi cilj, da zaposlene ob premembi sistemizacije postopoma premeščamo na ustrezna delovna mesta (tarifne skupine), kar predvideva tudi zakon o plačah javnih uslužbencev.

Podrobnejša organizacija Knjižnice Litija

Knjižnica izvaja svojo dejavnost v 2 stacionarnih enotah: Litija in Šmartno pri Litiji in tretji enoti, ki ima 12 izposojevališč kolekcijske potujoče knjižnice; ta so v Občini Litija: Jevnica, Vače, Sava, Polšnik, Dole, Gabrovka, Kresnice; in v Občini Šmartno pri Litiji: Primskovo, Kostrevnica, Dom Tisje, Štangarske Poljane in v Javorju).

Knjižnično delo je organizirano v petih oddelkih in upravno-tehnični službi:

- oddelek za odrasle s čitalnico,
- oddelek za mladino s čitalnico,
- oddelek za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva,
- oddelek potujoče knjižnice in premičnih zbirk,
- ter v upravno-administrativni službi (z domoznanstvom).

V skladu z uredbo o osnovnih storitvah knjižnic je knjižnica dolžna izvajati osnovne storitve za uporabnike brezplačno, zaračunava lahko članarino uporabnikom, ki si želijo knjižnično gradivo izposoditi na dom, in zamudnino, če uporabniki gradiva ne vrnejo pravočasno.

V osrednji knjižnici v Litiji izvajamo **skupne naloge za celotno mrežo knjižnic:**

- strokovno in organizacijsko vodenje zavoda,
- nabava novega knjižničnega gradiva,
- računovodska, kadrovska, upravna dela,
- strokovna (vsebinska in zaščitna) obdelava knjižničnega gradiva,
- medknjižnična izposoja,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- priprava na prireditve, obveščanje,
- domoznanske aktivnosti – digitalizacija gradiv in vnos na portale, zbiranje podatkov, pisanje zgodb, urejanje vsebin, dopolnjevanje biografskega leksikona.

V obeh enotah Litija in Šmartno pri Litiji izvajamo naslednje dejavnosti:

- izposoja in svetovanje pri izboru knjižničnega gradiva na dom ali v čitalnici,
- rezerviranje knjižničnega gradiva,
- uporaba tehnične opreme namenjene uporabnikom,
- dostop do interneta in do javnih elektronskih virov in njihova uporaba,
- uporaba knjižničnih katalogov in vzajemnega kataloga,
- posredovanje informacij o gradivu in iz gradiva,
- predstavitveni ogledi knjižnice,
- vrtec in šola na obisku (tematske biblio-pedagoške ure),
- organiziranje razstav,
- pridobivanje novih uporabnikov knjižnice,
- ure pravljic in igralne ure,
- srečanja z ustvarjalci, predstavitve knjig, razgovori o novih knjigah,
- strokovna in potopisna predavanja, dejavnosti za vseživljenjsko učenje (U3);
- usposabljanje uporabnikov za uporabo knjižnice, iskanje gradiva ter informacijskih virov;
- informacijsko opismenjevanje za mladino in odrasle,
- dopolnjevanje in oblikovanje domoznanske zbirke,
- mentorstvo študentom bibliotekarstva.

V izposojevališčih kolekcijske potujoče knjižnice poteka:

- izposoja in svetovanje pri izboru knjižničnega gradiva na dom ali v čitalnici,
- rezerviranje knjižničnega gradiva,
- ure pravljic in igralne ure in srečanja z ustvarjalci, izvedba pedagoških aktivnosti za predšolske in šolske otroke, literarne prireditve, predavanja, delavnice.

Vodstvo splošne knjižnice

Knjižnico v svojem četrtem mandatu vodi direktorica Andreja Štuhec, dipl. univ. nov., višja bibliotekarka. Med zaposlenimi sta dve vodji oddelkov: Vesna Burja, samostojna knjižničarska referentka zadolžena za usklajeno delovanje dislociranih enot, ter Tatjana Renčelj, samostojna bibliotekarska sodelavka, zadolžena za nabavo gradiva in mladinski oddelek.

4. POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2025

4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje splošne knjižnice

a) Zakonske podlage za izvajanje dejavnosti splošne knjižnice:

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00-ZPDZC, 127/06-ZJZP)
- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01 in 96/02 - ZUJIK)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (Uradni list RS, št. 75/94, 22/00 - ZJS in 96/02, 111/13 - ZUJIK),
- Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS), Ur.l.RS, (95/24).

b) Zakonske in druge pravne podlage za pripravo letnega poročila:

- Zakon o javnih finančah (Uradni list RS, št. 11/11-UPB4, 110/11-ZDIU12, 46/13-ZIPRS1314-A, 101/13-ZIPRS1415, 101/13) s spremembami;
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2021 in 2022 (Uradni list RS, št. [174/20](#), [15/21](#) – ZDUOP, [74/21](#), [172/21](#), [187/21](#) – ZIPRS2223 in [206/21](#) –
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02-ZJF-C, 114/06-ZUE);
- Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/11);
- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07, 102/10);
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 104/10, 104/11) s spremembami;
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13) s spremembami;
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12);
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13);
- Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, 46/03);
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 117/02, 134/03, 108/13);
- Uredba o delovni uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu (Uradni list RS, št. 97/09, 41/12);
- Pravilnik o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ter o določitvi nejavnih prihodkov pri izvajanju javne službe, ki se štejejo v prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu, v javnih zavodih, javnih skladih in agencijah na področju kulture ter na Radiu in televiziji Slovenija (Uradni list RS, št. 107/2009).

c) Interni akti splošne knjižnice

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda splošne knjižnice Knjižnice Litija (Ur.l.RS 3/04),
- Statut Knjižnice Litija (sprejet 24.2.2005),
- Pravilnik o računovodstvu (30.08.2020),

- Pravilnik o popisu (20.12.2010).

In drugi pravilniki, povezani z zakonitim poslovanjem knjižnice (osebni podatki, evidenca delovnega časa, mobing, varstvo pri delu itd).

d) Strokovno delovanje knjižnice urejajo še naslednje smernice, standardi, pravilniki, uredbe:

- Manifest UNESCO za splošne knjižnice,
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2020-2027,
- Standardi za splošne knjižnice, 2018-2028,
- The Public Library Service. IFLA/UNESCO Guidelines for Development. Muenchen. Saur 2001.
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe, Ur.l.RS, 28/23.
- Uredba o spremembi Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic. Ur.l.RS 2022, št.162,
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic. Ur.l. RS 2003, št. 19,
- Pravilnik o razvidu knjižnic. Ur.l.RS 2003, št. 105,
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah. Ur.l.RS 2003, št. 88.

4.2 Dolgoročni cilji splošne knjižnice

Naš osnovni cilj je **povečanje dostopnosti knjižničnih storitev** našim uporabnikom, hkrati pa širiti kulturni vpliv na širšo lokalno skupnost in s tem vplivati na rast kvalitete življenja.

Svoje dolgoročne cilje smo zapisali v Strateškem načrtu razvoja Knjižnice Litija 2021-2025, v pričetku leta 2026 pa sprejeli nov strateški dokument za obdobje 2026-2030.

Prioritete našega delovanja:

- skrbeti za kvaliteten in količinsko primeren nakup gradiva;
- **pridobiti primerne prostorske pogoje** v osrednji knjižnici za nadaljnji razvoj storitev knjižnice in te primerno opremiti,
- ohranjati in razvijati delovanje knjižnice v celotni mreži ter omogočati enakomerno dostopnost gradiva in storitev ter širiti članstvo.

6

Poudarek iz sprejete vizije v strategiji 2026-2030:

Želimo biti prijazna, strokovna, dostopna in spoštljiva ustanova, ki bo obiskovalcem omogočala rast in razvoj ter širila kulturno obzorje, posebno z bralnimi aktivnostmi. Želimo si, da naša podoba zrcali lokalno skupnost, ki se zaveda naše vrednosti in pomena pri uresničevanju svojih razvojnih potencialov in nas pri tem podpira.

4.3 Letni cilji splošne knjižnice po kazalcih poslovanja

kazalci, cilji	2020	2021	2022	2023	2024	2025
število ur odprtosti (vse knjižnice)	3.048	3.948	4.790	4.956	4958	4945
zaloga gradiva	100.376	100.495	102.151	104.011	104.790	105.762
nakup gradiva (brez e/audio)	3.737	3.716	3.584	3.601	3.625	3.826
obisk - fizični	40.414	49.039	58.893	67.280	69.977	72.992
izposoja	177.260	202.714	201.351	228.328	229.057	229.296
blagajna	14.935	21.682	23.895	23.847	24.123	27.219
število prireditev	110	111	232	238	289	290
obisk prireditev	4.367	6.497	10.790	12.545	13.043	15.400
aktivni člani	4.277	4.193	4.467	4.808	4.883	5.039
novo vpisani	280	380	582	658	545	537
število zaposlenih	11,5	11,5	11,5	12	12	12

4.4 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU CILJEV

4.4.1 Uporabniki, dostopnost knjižnice in storitev ter obisk

Knjižnico uporabniki obiskujejo zaradi različnih potreb.

Najpogostejši vzrok za obisk je izposoja gradiva, ta kazalec pa je tudi najbolj relevanten pokazatelj gibanja obiska. Dopolnjuje se s številom izposoje oz. je z njim v premo sorazmernem odnosu.

Obisk zaradi izposoje se je v letu 2025 glede na predhodno leto povečal za 1,4 % v skupnem pogledu. Povečanje ni veliko, vendar pa je pomembno ohranjanje pozitivnega trenda.

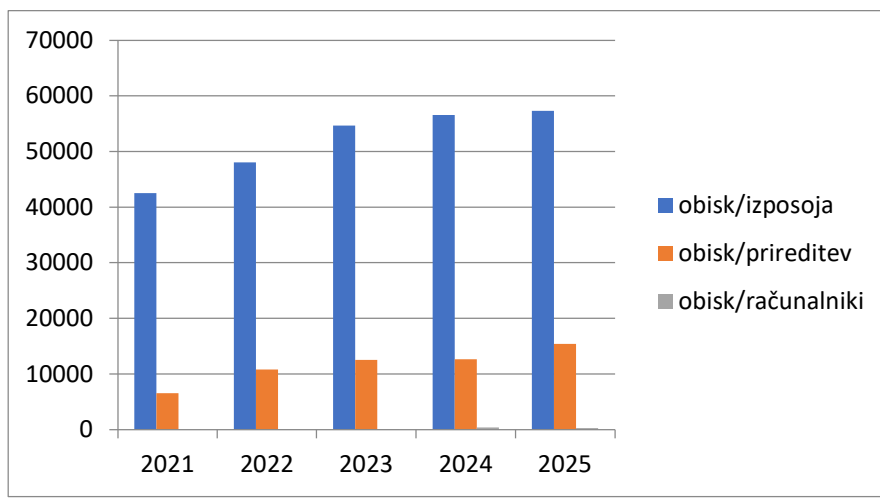
Spremljamo vse tri lokacije: Litijo, Šmartno in izposojevališča potujoče knjižnice in ugotavljamo, da je najbolj opazen premik v krajevni knjižnici Šmartno (za dobrih 5 %).

Obisk prireditev je drugi po številčnosti: v skupnem se je glede na leto 2024 povišal za 18 %. Razlog je v dobrem sodelovanju z drugimi ustanovami, s katerimi se povezujemo pri organizaciji večjih prireditev, večji je bil obisk Tačkovega festivala (za 700 obiskovalcev).

Obisk zaradi uporabe računalnikov se ni povečal, nasprotno, upadel je za 25 %, vendar predstavlja tako majhen delež, da je njegov vpliv zanemarljiv.

Najverjetneje bi imeli lahko še več obiskovalcev zaradi študijskih potreb (učenje), če bi imeli na voljo več primernih tihih kotičkov. Za tiste, ki knjižnico potrebujejo zaradi študijskih potreb, jim omogočamo vstop v zgodnejših urah, med časom odprtosti pa jim ponudimo nameščenje v galeriji oz. v drugih delih knjižnice (čitalnica, priročna knjižnica...).

Graf: vrste obiskov knjižnice

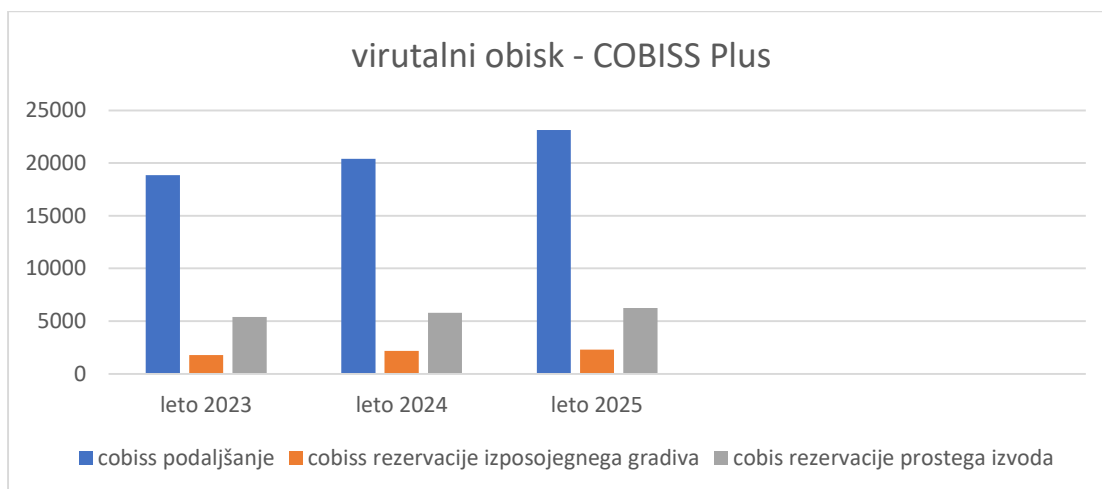
Graf izkazuje razmerja med vrsti obiskov po letih; izstopa obisk zaradi izposoje, sledi obisk zaradi prireditve, zaradi računalnikov je obisk zanemarljiv.

Obisk se rahlo povečuje, kar korelira tudi z drugimi kazalci (izposoja, članstvo).

Fizični obisk vedno soočimo tudi z virtualnim, saj ta predstavlja 60 % uporabe knjižnice.

Za neposredno delo z gradivom je najpomembnejši kazalec **opac obisk**. Ta izraža vse večjo samostojnost bralcev, ki knjižnico uporabljajo na daljavo: naročajo proste izvide gradiva, skrbijo za rezervacije in si izposojeno gradivo sami podaljšujejo.

Naslednji graf ponazarja samostojno uporabo knjižnice na primeru cobiss-a.

Ugotavljamo, da se je v letu 2025 precej povečal obisk spletne strani knjižnice (za 60 %), prav tako biografskega leksikona. Pri slednjem seštevamo tudi obisk portala Obrazi slovenskih pokrajin (slovenskega biografskega leksikona, kamor umeščamo naše osebnosti. K obiskom oz. uporabi gotovo v precejšnji meri prispevajo 'spominske' objave na socialnih omrežjih, ki opominjajo na pomembne obletnice v povezavi z osebnostmi (beleži se povečanje za 45 %).

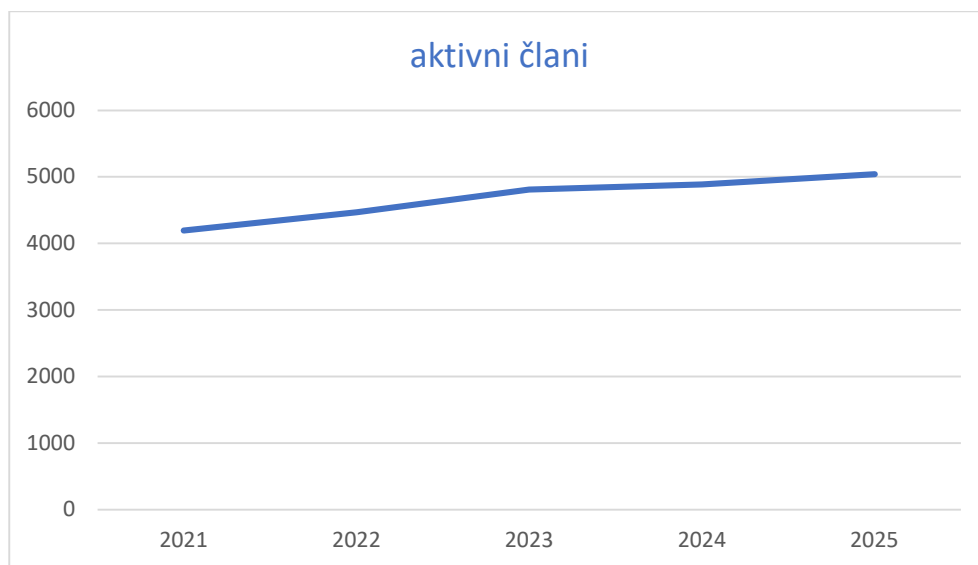
Obiskovanje portala Kamra oz. iskanje zgodb na njem pa se je znižalo za 23 %.

Preglednica: fizični in virtualni obisk:

vrsta obiska	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Fizični obisk skupaj	43.753	49.041	58.893	67.280	69.977	72.992
Izposoja na dom	40.414	42.499	48.024	54.669	56.533	57.293
Uporaba rač.	25	11	79	101	401	299
Obisk prireditev	3314	6531	10.790	12.510	13.043	15.400
Virtualni obisk skupaj	62.847	74.212	78.543	90.789	94.965	114.390
Opac obisk	17.960	23.728	22.271	25.987	28.332	31.661
Spletna stran	7.919	6.209	5.051	7746	9.202	14.804
Obrazi srca Slovenije + Obrazi slovenskih pokrajin*	6.920	7.159	8.034	5466	33.456*	49.829
Kamra – ogledi zbirk	30.048	37.116	43.187	51.590	23.975	18.096
Fiz. in virt. obisk	106.600	123.253	126.567	158.069	164.942	187.382

4.4.2 Člani knjižnice

Ocenjujemo, da se delo z uporabniki in promocijske aktivnosti dobro odražajo v povečevanju članstva. Od leta 2021, ko smo imeli najmanj članov (4.400), so se številke počasi, a vztrajno dvigovale. V letu 2025 smo prešli 'magično' mejo in zabeležili 5.039 aktivnih članov – to je 156 več kot v letu 2024 oz. 3 % več.

Preglednica: aktivni člani po letih in lokaciji

lokacija	2020	2021	2022	2023	2024	2025	index 2025:24	Delež članov po enoti 2024
Litija	2.733	2685	2840	3043	3083	3178	103	63,2
Šmartno	906	889	988	1044	1094	1113	102	22
potujoča	638	619	639	721	706	748	106	14,8
skupaj	4.277	4193	4467	4808	4883	5039	103	100%

Dopolnilni podatek k aktivnemu članstvu je tudi gibanje novih članov. Že lani smo ugotavljali, da glede na aktivne člane nimamo tolikšnega porasta novih, kar se za leto 2025 potrjuje: to v povezavi, da nismo izgubili toliko 'starih' članov. Še vedno pa si seveda prizadevamo, da bi vpisali čim več novih bralcev oz. uporabnikov knjižnice.

Graf: vpis novih članov po letih

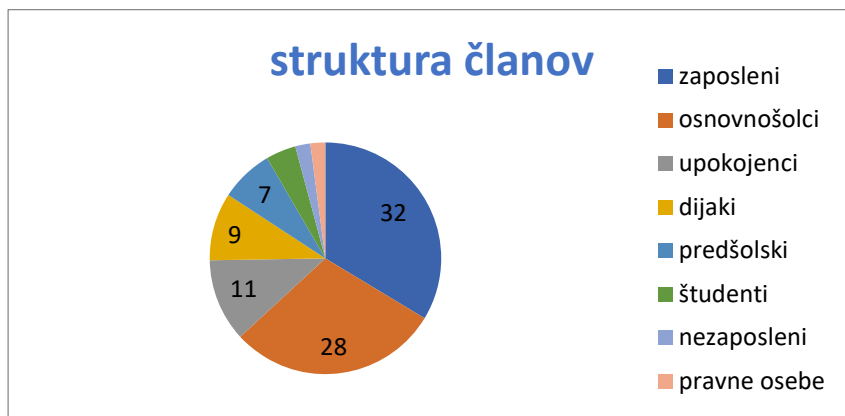

V knjižnici redno spremljamo strukturo članstva – predvsem so pomembne starostne skupine, zanimiva je vključenost moških in žensk – še vedno imamo precej več bralk kot bralcev, in sicer 67 %. Odstotek bralk je najvišji pri odraslih zaposlenih, in sicer 86 %, pri upokojenih članih je žensk 76 %; pri predšolskih otrocih je odstotek povsem izenačen, pri osnovnošolcih je za 2 % več deklet (52 %).

Zanima nas tudi struktura vpisanih članov oz. bralcev.

Največja kategorija članov so zaposleni odrasli (32%), sledijo osnovnošolci (28%), upokojenci (11%), dijaki (9%), predšolski otroci (7%), študenti (4%), nezaposleni (2%), pravne osebe (2%) – ostale kategorije so zanemarljive.

Graf: člani po statusu

4.4.3 Gradivo – prirast in zbirka

S kvalitetnim prirastom novosti knjižnica vsako leto svojo zbirko gradiva plemeniti in ažurira. Kot celota je temeljna zaloga fond, s katerim zadovoljuje poglavitni interes svojih uporabnikov: namreč izposojajo knjižničnega gradiva za različne potrebe in želje.

Knjižnica je v letu 2025 načrtovala nakup 3.480 enot knjižnega gradiva, brez e-knjig in audibooka. Načrte smo pripravljali novembra 2024 in prvič že načrtovali nakup oz. pridobivanje licenc preko platforme Cobiss-ELA.

Načrt: letni nakup 2025	Litija	Potujoča	Šmartno	Skupaj
Število prebivalcev	15.583	/	5.664	21.247
Knjižno gradivo (knjige in revije)	2.176	485	799	3.460
Neknjižno gradivo	20	0	0	20
Skupaj enot - izvodov	2.196	485	799	3.480
Načrtovana vsota	54.066,00	11.937,00	19.652	85.655,0
Načrtovana poprečna cena	24.6	24.6	24.6	24.6
Delež občin 66%	36.345,00	7.860,00	12.495,00	56.700,0
Delež državnega proračuna 21%	11.601,00	2.577,00	4.777,00	18.955,0
Lastni delež 13%	6.120,00	1.500,00	2.380,00	10.000,0

Višina prejetih sredstev za gradivo se je povišala, saj smo s strani državnega proračuna dobili dodatna sredstva (in sicer skoraj 9 tisoč več od naših načrtov). Dejstvo je, da knjižnica zdaj porabi občutno manj sredstev za zagotovitev e-knjig, saj je poslovni model dostopnejši.

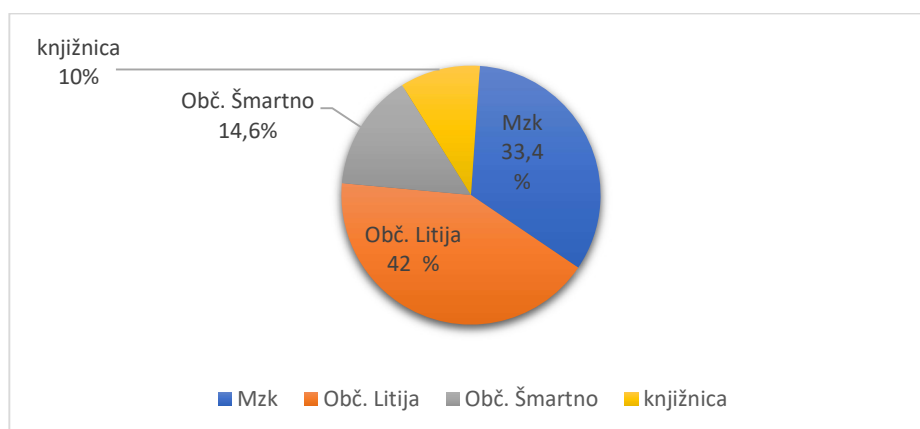
Ob dejstvu, da se knjižnično gradivo draži, povprečna cena knjige znaša že 26,18 EUR (v letu 2024 je bila 24 EUR, v letu 2023 pa 23 EUR) smo kupili 3.826 enot – kar je za 340 enot več od načrtov. Poleg tega pa smo zagotovili izposojajo: 700 izvodov e-knjig in 233 naslovov zvočnih knjig.

Preglednica: viri financiranja gradiva

KNJIŽNIČNO GRADIVO 2025	Porabljeno v 2024	Porabljeno v 2025
Ministrstvo za kulturo- knjižnično gradivo	23.733	27.970
Ministrstvo za kulturo- e knjige	2.093	5.413
Občina Litija-knjižno gradivo	37.700	42.000
Občina Šmartno pri Litiji- knjižno gradivo	14.700	14.700
Lastna sredstva - knjižno gradivo	7.792	7.312
Lastna sredstva e-knjige	0	74
Donacije - podarjene knjige	1.486	2.731
SKUPAJ GRADIVO:	88.401	100.200

Največ sredstev za nakup gradiva prispevata občini ustanoviteljici, od tega večinska ustanoviteljica Litija 42.000 EUR, Šmartno pri Litiji pa 14.700.; razmerje nakupa je urejeno po pogodbenem dogovoru.

Graf: poraba sredstev po financerjih

Še vedno precej promoviramo uporabo portala Cobiss-Ela za izposajo e-gradiva, seveda pa je zadovoljstvo uporabnikov pogojeno z dostopnostjo gradiva – veliko naslovov (avtorsko pogojeno) namreč ni mogoče pridobiti v e-verziji.

Način načrtovanja nakupa in izvedba le tega

Knjižnica načrtuje nakup že v predhodnem letu, nato pa glede na okoliščine sprotno spremljamo pogoje dostopa do gradiv. V letu 2025 smo tako zaradi povečane vsote za nakup gradiva (jesen) dobavljali več izvodov gradiv in tako skrajševali čakalne vrste. Med letom pa mesečno spremljamo porabo sredstev in poročamo ustanoviteljem, kako poteka nakup v smislu izstavljanja mesečnega izstavljanja zahtevkov.

Preglednica: Prirast naslovov vsega gradiva – nakup 2024, 2025

lokacija	Knjige 2025	Serijske 2025	Neknjižno 2025	Skupaj 2024	Skupaj 2025
Litija	2.090	66	26	2.244	2.182
Šmartno	1.041	14	3	1.028	1.058
potujoča	462	1	1	323	464

Kot je razvidno iz tabele o prirastu naslovov, kupimo daleč največ knjižnega gradiva – to je 95 %, periodike je 3 %, neknjižnega gradiva pa zgolj dober odstotek, saj po njem ni več povpraševanja, pa tudi izdaj ne. Občasno kupimo otroške pesmice, pravljice. Filme zagotavljamo preko Baze slovenskih filmov, ponujamo pa še zvočne knjige in seveda e-knjige.

Vsak naslov je razporejen v osrednjo knjižnico v Litiji, dodatni pa glede na potrebe v Šmartno in potujočo knjižnico. V letu 2025 smo v primerjavi z letom 2024 kupili 2 % manj naslovov, smo se pa odločili za več izvodov.

Preglednica: Prirast naslovov vsega gradiva – dar

lokacija	knjige	serijske	neknjižno	Skupaj 2024	Skupaj 2025
Litija	64	9	44	95	117
Šmartno	6	5	3	19	14
potujoča	14	0	0	29	14

Dopolnjevanje knjižnične zbirke z darovi se je malenkostno povišalo (glede na predhodno leto).

Največkrat gre za zamenjavo obrabljene, poškodovanega oz. izgubljenega gradiva.

V knjižnici imamo pravilnik glede darovanje knjižničnega gradiva, saj nam uporabniki ponujajo velike količine iz t.im. družinskih knjižnic. Vse gradivo pregledamo, ocenimo njegovo pomembnost za nas; prihranimo enote za zamenjave, drugo pa ponudimo bralcem, bukvarnam – presežke darov (knjig) oddamo za namen reciklaže.

Preglednica: odpis gradiva

vrsta gradiva	knjige	serijske	neknjižno	skupaj
odpisano	2.929	75	45	3.049

V letu 2024 smo odpisali skoraj 1100 enot več kot v letu 2023, v letu 2025 pa skupno 3.049 enot, kar je za 30 enot več kot lani. Načrtno delovanje v tej smeri je zares nujno, saj gradiva ne moremo več primerno ponujati v policah, niti v skladiščih. Tudi z odpisanim gradivom ravnamo skladno s pravilnikom: v seznamih ga ponudimo knjižnicam, ponujamo ga uporabnikom oz. bralcem (dar, ga umeščamo v ustanove, knjigobežnice), na koncu pa preostanek oddamo v reciklažo.

Preglednica: zaloga na dan 31.12.2025

lokacija/vrsta gradiva	knjige	serijske	neknjižno	skupaj
Litija	61.735	534	4.981	67.250
Šmartno	24.436	49	957	25.442
potujoča	12.755	1	281	13.037
skupaj	98.959	584	6.219	105.762

Zaloga se je glede na leto 2024 povečala za 900 izvodov, se pa – kot izkazuje spodnji graf – težko odločamo za drastičen odpis gradiva; delujemo na naslednji način: za odpis nepoškodovanih enot se odločamo po analizi izposoje v zadnjih 5 letih. Nazadnje nam je precejšnje zmanjšanje uspelo v letu 2016, ko smo zalogo zmanjšali za 2000 enot, ker smo v tistem obdobju odpisali precej gradiva iz skladišč (4.500 enot). Trudili smo se tudi s preusmerjanjem gradiva v potujoče knjižnice (Vače in Gabrovka – dostopno med 6.000 in 8.000 enot gradiva) in s tem sproščamo prostor v skladišču. Zdaj nam ta način reševanja prostorske stiske osrednje knjižnice ne zadošča več.

Potrebno bo odpisati del gradiva, ki se uporablja (izposoja) najmanj – to bo najverjetneje starejša beletristika - da bomo lahko manevrirali med aktualnim gradivom in prostorom, ki nam je na voljo. To pomeni, da bo potrebno na letnem nivoju odpisovati najmanj 4 tisoč enot knjižničnega gradiva.

Graf: gibanje zaloge v zadnjih desetih letih

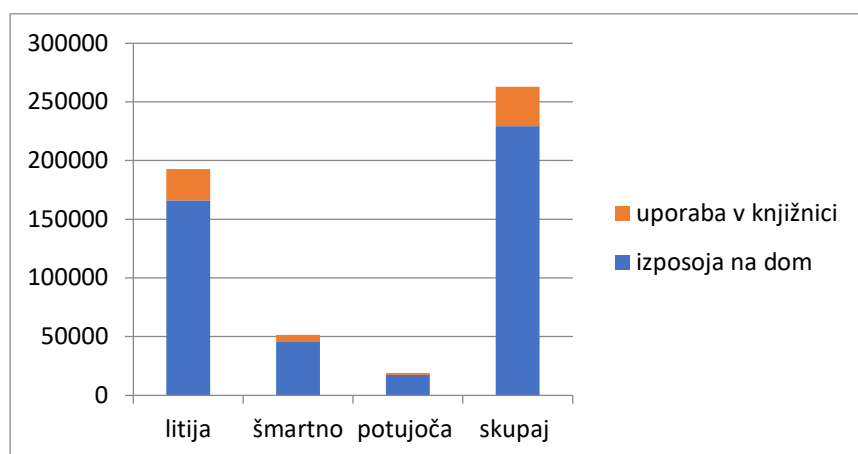
4.4.4 Izposoja

Izposoja gradiva je pomemben pokazatelj uspešnosti delovanja knjižnice. V številki se skriva več dejavnikov: bralne navade nekega okolja, urejenost oz. dostopnost knjižnice, primernost knjižnične zbirke, strokovna usposobljenost zaposlenih, odzivnost prebivalcev na pobude in spodbude knjižnice.

Analiziramo jo glede na uporabo gradiva v knjižnici in po izposoji na dom.

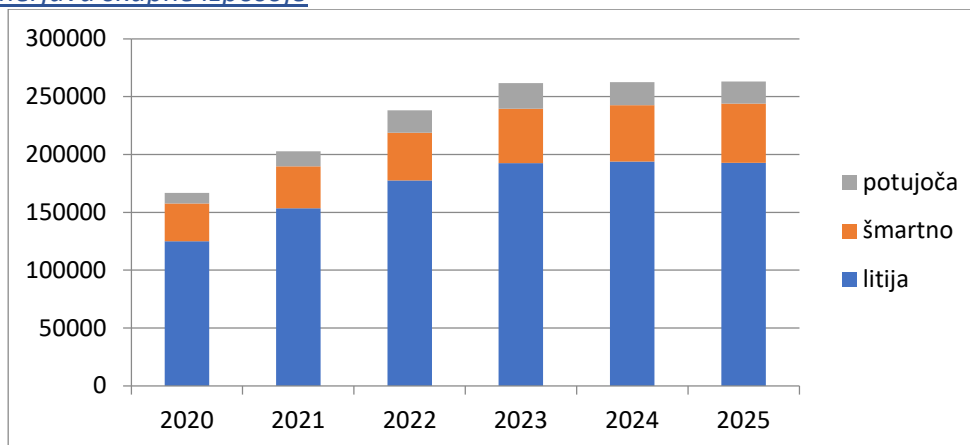
Za nas je najbolj pomembna izposoja na dom, ki ima tudi največji delež; a za primerjavo podajamo tudi uporabo gradiva v knjižnicah. Slednja se v primerjavi s preteklimi leti zmanjšuje (manj se uporablja in pregleduje strokovno gradivo, več gradiva se rezervira od doma, tudi naroča in se zato ne pregleduje v knjižnici).

Graf: razmerje med izposojjo na dom in uporabo gradiva v knjižnici po enotah v letu 2025

Iz zgornjega grafa je razvidno, da je najpomembnejša izposoja na dom, ki se izvrši v osrednji knjižnici v Litiji, zato je najpomembneje, da v tej enoti zagotavljamo najboljše pogoje za obiskovalce. Žal je v najbolj obiskani knjižnici premalo prostora, da bi bilo gradivo v prostem pristopu, tudi za organizacijo drugih oblik dejavnosti nimamo dobrih pogojev oz. so pogoji dostopnosti precej omejeni.

Graf: primerjava skupne izposoje

Skupna izposoja po letih ponazarja postopno naraščanje po 'koroni'; najprej je bila rast hitrejša, zadnji dve leti pa zmernejša, a vendar pozitivna: v letu 2025 je za 279 višja od predhodnega leta.

Preglednica: izposoja gradiva po enotah

Kraj	2023		2024		2025	
	na dom	uporaba	na dom	uporaba	Na dom	uporaba
Litija	165.993	26.558	166.996	26.801	165.861	26.815
Šmartno	41.897	5.027	43.642	5.273	46.086	5.312
Potujoča	20.437	1.634	18.419	1.504	17.349	1.491
Skupaj	228.327	33.219	229.057	33.578	229.296	33.618
na dom + uporaba	261546		262.635		262.914	

Analiza izposoje gradiva dveh let: izposoja na dom se je v Litiji za pol odstotka zmanjšala, v potujoči knjižnici se za zmanjšala za 5 %, narasla pa je za 5 % v krajevni enoti Šmartno. V skupnem se je povečala za en odstotek.

Naši člani še vedno berejo več leposlovja kot stroke, in sicer 74 % izposojenega gradiva predstavlja leposlovje. V Litiji si izposodijo 71 % leposlovja, v Šmartnem pa kar 81 %; v potujočih knjižnicah pa je izposoja leposlovja 77 %. Temu seveda prilagajamo nabavno politiko – razmerje naslovov je sicer približno 50/50, a več dodatnih izvodov namenimo leposlovju.

V letu 2025 lahko ugotovimo, da se je pričela stabilizirati oz. postopno uveljavljati izposoja e-knjig na platformi CobissEla. Glede na leto 2024 se je izposoja povečala za 80 %, res pa je, da je v letu 2024 Cobiss-Ela delovala pol leta. Nadaljevalo se je spodbujanje k izposoji, saj je za knjižnice poslovni model CobissELA finančno precej bolj ugoden.

V letu 2025 smo za plačilo licenc namenili 1.076 EUR, izposodili pa 691 naslovov, kar pomeni, da smo za eno izposajo porabili 1,5 EUR. Plačuje se namreč dejanska izposoja naslovov in tako naši bralci dobijo več možnih naslovov.

Knjižnica izposoja dopolnjuje **z medknjižnično izposajo**. Potrebe so predvsem po strokovnem in študijskem gradivu. V krogu izposoje območnih knjižnic je ta brezplačna (transakcije študijskega gradiva), iz drugih knjižnic pa je plačljiva. Primerjava z minulimi leti kaže, da so se naročila v letu 2025 znižala.

Preglednica: medknjižnična izposoja:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Izposoja iz drugih knjižnic	89	102	117	187	139	110
Posredovanje v druge knjižnice	28	34	20	39	50	28
Vse transakcije skupaj	117	136	137	226	189	138

Dostopnost gradiva znotraj mreže knjižnice omogočamo tudi z medoddelčno izposojjo. To pomeni, da uporabniku zagotovimo gradivo na mestu (enoti), kjer vprašuje zanj. Gradivo zagotovimo za krajši čas (za eno izposojjo), lahko pa je preusmerjeno za daljše obdobje – odvisno od potreb. Predvsem to velja za izposojevališča potujoče knjižnice in krajevno knjižnico Šmartno.

Kazalec, ki sooča kvalitetno zbirko in izposojjo le-te, je obrat zbirke (razmerje med izposojjo in velikostjo zaloge gradiva). To je kazalec, ki se precej 'počasi' odziva na spremembe, poleg tega pa dvigovanje števil pri izposoji dolgotrajen proces, zniževanje števil zaloge pa prav tako. V letu 2025 ostaja pri enaki vrednosti 2,5.

4.4.5 Informacijska služba

Storitve informiranja določa Uredba o osnovnih storitvah knjižnice, nanašajo pa se predvsem na informacije o in iz gradiva, biblio-pedagoško delo oz. nudi informacije o uporabi javno dostopnih katalogov in drugih informacijskih virov, ki so na voljo.

Največ uporabnikov računa predvsem na ustrezno strokovno podporo pri iskanju gradiv, tematik, iskanje dostopnosti, naročanj itd. K informiranju prištevamo še seznanjanje obiskovalcev s splošnimi informacijami, preusmerjanju le-teh na ustrezne ustanove (naslove, službe). Informacije posredujemo ob obisku knjižnice, zelo pogosto pa tudi telefonsko in pisno (mail).

Uporabnikom z zahtevnejšimi potrebami pomagamo s kompleksnejšimi informacijami iz gradiva (poizvedbe in selekcioniranje zadetkov); to dejavnost izvajamo največkrat ob obisku knjižnice – zanj se porabi več časa, potrebna je povratna informacija, zato da je uporabnik zadovoljen s storitvijo (dobi vsebinsko, količinsko in težavnostno primerno gradivo).

Osnovne šole pozivamo k uporabi in organiziranemu obisku knjižnic, ker jim ponujamo pedagoške ure o samostojni uporabi knjižnice, s poudarkom na poučnem gradivu. Šole so različno odzivne in možnosti različno izkoriščajo.

Uporabnike – po svojih zmožnostih - informiramo tudi o drugih področjih: kje najti obrazce, kako dostopati do e-vsebin, e-uprave, e-banke in podobno. Pomembno je, da smo zaposleni v knjižnici nenehno v dopolnjevanju in širjenju znanj, saj če odgovorov ne znamo poiskati, moramo znati vsaj usmeriti k ustreznim virom.

4.4.6 Prireditvena dejavnost

Prireditve so spremljajoča aktivnost naše osnovne dejavnosti, to je izposoje knjig in spodbujanja branja, zato je naša prioriteta pripravljati prireditve povezane s knjigami in branjem. Seveda pa delujemo tudi na splošnem kulturnem področju, posebno v sodelovanju z drugimi ustanovami in društvi.

Pripravljamo tudi prireditve za ljudi s posebnimi potrebami (starejši, varovanci Varstveno-delovnega centra, invalidi, otroci iz prilagojenega šolskega programa), da bi jih povezali s knjigo in branjem. Odzivi so zelo lepi in ustvarile so se prijateljske in malo posebne vezi.

Tipi prireditev	Št priredite v 2024	Obisk OD 2024	Obisk ml 2024	SKUPAJ 2024	Št priredit ev 2025	Obisk od 2025	Obisk ml 2025	Skupaj 2025
Vseživljenjsko učenje, info opismenjevanje (pomoč na računalnikih)		68	25	50		120	95	215
RAZVIJANJE BRALNE KULTURE	161	603	6236	6641	149	486	4313	4797
KULTURNE PRIREDITVE	48	2174	263	1845	47	1792	150	1942
Tačkov festival	12	436	1922	1781	20	296	2223	2519
prireditve za ljudi s posebnimi potrebami	27	429	0	396	27	426	0	426
sodelovanja in storitve	41	1060	145	1832	47	1542	2957	1955
skupaj	289	4750	8596	12545	290	4662	10738	15400

Iz razpredelnice o tipih prireditev, ki jih pripravljamo, je v primerjavi z letom prej razvidno, da smo pripravili manj prireditev za razvijanje bralne kulture kot lani in imeli tudi manj obiskovalcev. To je zaradi bralne značke (ker ne podeljujemo več bralnih majic, ne zabeležimo sodelujočih učencev – najmanj 1500 skupaj z otroki v vrtcu); vendar pa smo jim pripravili možnost obiska kino predstave. Kljub temu glede na vse prireditve še vedno pripravimo 55 % aktivnosti za spodbujanje branja. V tem segmentu so ure pravljic, obiski vrtcev, knjižničarka na obisku, pedagoške ure, spodbujevalne akcije k branju in projekti, ki so namenjeni širjenju bralne kulture.

Povprečen obisk na prireditve je 53 obiskovalcev. Poudariti moramo, da za vse prireditve, kjer pričakujemo več kot 50 obiskovalcev, iščemo nadomestnih lokacij (dvorana KC Litija, Kulturni dom Šmartno, JZ Bogenšperk, park, zunanost knjižnice ipd.). Največ obiskovalcev imamo pri organiziranih kulturnih aktivnostih v sklopu Tačkovega festivala, najmanj pa pri prireditvah, ki jih pripravimo za uporabnike s posebnimi potrebami (VDC, Dom Tisje).

4.5. Letni program v okviru izvajanja javne službe knjižnične dejavnosti

Knjižnica pretežen del svoje dejavnosti izvaja v skladu z določeno javno knjižnično službo, ki je tudi namensko financirana iz sredstev občinskega proračuna občin ustanoviteljic. Gre za delo in storitve v zvezi z gradivom, informiranjem, prireditvami, vseživljenjskim učenjem in kulturno dejavnostjo. Minimalni pogoji za delovanje so določeni v Pravilniku za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe; v letu 2025 smo spremenili sistemizacijo, naredili prerazporeditev med zaposlenimi (eno osebo z DM knjižničar zaposlili na DM bibliotekar) in izpolnili zahteve odločbe Ministrstva za kulturo RS glede deleža zaposlenih bibliotekarjev. Knjižnica zdaj izpolnjuje minimalne pogoje za izvajanje javne službe – to pa pomeni, da je upravičena do javnih sredstev.

Minimalni pogoji so določeni v zvezi z:

- obsegom gradiva – izpolnjujemo minimalne pogoje   - letnim prirastom gradiva – minimalni pogoj je izpolnjen   - razmerjem naslovov med leposlovjem in poučnim gradivom, izpolnjen min. pogoj   - ustreznim številom zaposlenih - minimalne pogoje izpolnjujemo, ne pa razmerje   - ustreznimi prostori – za osrednjo knjižnico je dosežen minimalni pogoj (500 m²)   - ustrezno opremo – izpolnjujemo minimalne pogoje   - ustrezno organizirano knjižnično mrežo in odprtostjo knjižnic – izpolnjujemo pogoj.

Program knjižnične dejavnosti v okviru javne službe je za uporabnike brezplačen.

Za nemoteno delovanje programa oz. dejavnosti potrebujemo zagotovljene materialne danosti:

- zagotavljanje sredstev za plače zaposlenih,
- sredstva za materialne stroške in storitve poslovanja,
- sredstva za izvedbo programa knjižnice (za material in storitve).

Izvajanje javne knjižnične službe zagotavljata občini ustanoviteljici: Občina Litija in Občina Šmartno pri Litiji – skladno s sklenjenimi letnimi pogodбами o financiranju. V letu 2025 so bile vse dogovorjene pogodbene obveznosti realizirane.

Knjižnica v okviru izvajanja javne službe ustvari tudi nekaj lastnih prihodkov (članarine, zamudnine, najemnine za prostore...) – teh je bilo 27.219, eur (za cca 3.000 eur več kot v letu 2024).

5. TEŽAVE PRI IZVEDBI PROGRAMA

Program v knjižnici načrtujemo glede na možnosti. Omejuje nas finančni, prostorski in kadrovski okvir.

Kadrovsko omejenost občutimo zaradi dela v dveh izmenah na štirih lokacijah – strokovni delavci morajo biti na voljo najprej uporabnikom, seveda je potrebno izvesti tudi vse strokovno delo z gradivom, urejanjem knjižnice. Projekte in vsebine prireditev, dostikrat povezani s sodelovanjem z drugimi ustanovami, zelo skrbno načrtujemo, da jih je mogoče izvesti.

Vsi zaposleni smo pripravljeni na zamenjave zaradi bolniških odsotnosti; zamenja se lokacija dela, zamenja se turnus, zamenja se tudi vsebina dela. Kadrovskih rezerv za razširjen obseg dela ni.

Prostorska problematika kritično prizadeva delo v osrednji knjižnici v Litiji; neustrezen je pristop za gibalno ovirane, premalo prostora imamo na vseh oddelkih, polna so skladišča in nasičene knjižne police opozarjajo na nujnost reševanja postavitve gradiva in opreme v knjižnici.

Po pogovorih o možnem najemu stavbe Centromerkurja (v letu 2023) se aktivnosti glede reševanja prostorske problematike niso nadaljevale.

Opozarjamo, da je 600 m² površin, kolikor jih je na voljo v treh nadstropjih, ne zadošča za normalno izvajanje javne službe. Neustrezni so tudi podporni prostori: toalete, stopnišča, uporabniški prostori (sedišča, prostor za študij, prebiranje, srečevanja, prireditve itd.). Programe prilagajamo, da jih lahko izvedemo v danih razmerah.

V knjižnici se sestajajo tudi skupine zunanjih uporabnikov: slušatelji U3, bralni klub, podporna skupina bolnikom z multiplo sklerozo, pedagoške skupine, slušatelji predavanj diabetikov, upokojencev, invalidov, prostovoljske skupine. Včasih naše prostore želijo zakupijo tudi zaradi tržnih vsebin, a vsem ne moremo ugoditi.

Tudi knjižnica v Šmartnem ima težave z dostopnostjo (1. nadstropje, stopnice) za gibalno ovirane, sicer pa so prostori krajevne knjižnice primerno urejeni oz. dovolj prostorni za namen krajevne enote.

Ustanovitelje opozarjamo, da je potrebna čim prejšnja energetska sanacija obeh krajevnih knjižnic.

6. POSEBNOSTI LETA 2025

Na gradu Bogenšperk smo v sodelovanju z JZ Bogenšperk (Festival Bogenšperk) pripravili odmeven poletni umetniški dogodek, pripovedovalski večer s Špelo Frlic in glasbeno skupino.

Nadaljujemo s projektom Metri naše dediščine: vanj povezujemo aktivnosti zunaj knjižnice: Tomazinov pohod na Zasavsko Sveto goro, voden Sprehod po Nacetovi Litiji in Valvazorjev pohod. Pri vseh 'sprehodih' v naravi vključujemo podajanje informacij o dediščini in bralni kulturi. V pohode smo vključili tudi projekt družinskega branja (in zanj pridobili podporna sredstva Min. za vzgojo in izobraževanje).

Povezali smo se v zaznamovanju spominskega dogajanja Pavlovo leto (v spomin na kulturnika Pavla Smoleja) in skupaj s partnerji pripravili dva odmevna dogodka: enega v okviru Festivala skupnosti, drugega pa 3. decembra.

Obeležili smo 140. obletnico organiziranega branja; pripravili smo slavnostno akademijo, v katerem smo se povezali z PD Litija, PD Lipa in PGD Litija.

Od ustanoviteljev, Občine Litija in Občine Šmartno pri Litiji, smo na občinskih slovesnostih prejeli priznanje in zahvalo za svoje delovanje na področju knjižnične dejavnosti. Ob obletnici Bralnega društva Litija in prazniku splošnih knjižnic je bila direktorica knjižnice 20.11. povabljen na pogovor o delovanju Knjižnice Litija na Prvi program Radia Slovenija.

7. OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Knjižnica Litija v letu 2025 beleži pozitivni poslovni izid in sicer presežek prihodkov nad odhodki po načelu poslovnega dogodka v višini **17.077 EUR**.

Za delovanje javnega zavoda smo prejeli 8 % sredstev več kot v letu 2024, odhodkov pa je bilo za 5 % več od leta 2024. Največ sredstev porabimo za stroške dela (76 %) – bili so za 7 % višji od leta prej. Zvišali so se nam stroški storitev – in sicer za 2 % glede na leto 2024, stroški materiala so se znižali za 15% v primerjavi z letom 2024.

Finančni viri so: Občina Litija, Občina Šmartno pri Litiji, Ministrstvo za kulturo RS, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje RS. Sredstva razdelimo na tri širša področja, ki so tudi identična občinskim proračunskim postavkam:

- področje izvajanja javne knjižnične službe (stroški dela, stroški materiala in storitev, stroški programa),
- področje nabave knjižničnega gradiva,
- področje nakupa osnovnih sredstev in investicijskega vzdrževanja.

Na višino sredstev, ki so namenjena plačam, knjižnica ne more vplivati. Prav tako ne na fiksne stroške poslovanja, čeprav se trudimo iskati možnosti za zmanjševanje (samooskrba z elek. energijo). Visok delež predstavljajo izdatki za energijo (kurilno olje) in drugi infrastrukturni stroški (komunala, telekomunikacije, vzdrževanje, varovanje stavb in opreme).

Programske stroške za promocijo branja, knjižnične dejavnosti in kulture nasploh knjižnica prilagaja svojim zmožnostim in ne presegajo 20.000 letno (avtorski honorarji gostov, plačila mentorjem, promocijski materiali, oglaševanje, knjižna darila itd.). Trudimo se programe vpeti v razpise/projekte in zanje dobiti namenska sredstva (s strani Min.za vzgojo in izobraž. sofinancirana dva študijska krožka v letu 2025).

Zavedamo se, da je potrebno zelo skrbno načrtovati porabo sredstev, hkrati pa imeti pred očmi učinkovitost akcij in projektov namenjenih širjenju bralne kulture oz. promociji knjižnične dejavnosti.

8. VPLIV DELOVANJA KNJIŽNICE NA DRUGA PODROČJA

Vpliv knjižnice na druga področja vsekakor obstaja in menimo, da je pomemben oz. precejšen. Vplivamo na vzgojo in izobraževanje – v sodelovanju s temi ustanovami pripravimo največji delež prireditev (ure pravljic, obiski vrtcev, pedagoške ure, projekt Rastem s knjigo, projekt Tačkov knjižakelj, bralna značka itd.), saj si želimo ustvariti trajno vez med otrokom/človekom in knjigo.

Odzivamo se na vse aktivnosti, ki so povezane z branjem in knjigami: sodelujemo na festivalih (Tačkov, Branje pod krošnjami), pomagamo pri založniških projektih, skrbimo in usmerjamo beleženje, popisovanje, zbiranje kulturne dediščine (spomini, zapisi, objave).

Spodbujamo branje v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi (Vače, Primskovo, Javorje, Sava) – kjer se pokaže minimalni interes, skupaj z domačim društvom/ustanovo sodelujemo pri primernih projektih (Rastoča knjiga, knjigobežnice, spodbujanje podpornih skupin)

Ker se kazalci uporabe knjižnice konstantno rahlo povečujejo, bi lahko rekli, da je naš vpliv močan pri najmanj 23 % prebivalcev, koliko jih je včlanjenih v Knjižnico Litija – verjetno pa je odstotek še višji, saj bere več ljudi.

9. KADROVANJE IN ZAPOSLENI V KNJIŽNICI

9.1. Predstavitev zaposlenih po poklicih in področjih dela

V knjižnici je redno zaposlenih 12 javnih uslužbencev; 8 strokovnega kadra in 4 tehničnega kadra (direktorica, informatik, čistilka/manipulant, poslovna sekretarka); vsebine dela se prekrivajo in dopolnjujejo, saj delamo na več oddelkih, v dveh izmenah in na več lokacijah.

	<i>Oddelek, služba</i>	<i>Delovno mesto, izobrazba</i>	<i>Področje dela</i>	<i>Ime in priimek zaposlenega</i>
1	<i>Uprava knjižnice</i>	<i>Direktorica, univerzitetna visokošolska</i>	<i>Strokovno vodenje javnega zavoda, načrtovanje dela, strokovno delo z uporabniki /prireditve, promocija</i>	<i>Andreja Štuhec</i>
2	<i>Oddelek za odrasle, domoznanstvo, katalogizacija</i>	<i>Bibliotekarka, univerzitetna Visokošolska</i>	<i>Obdelava gradiva, katalogizacija, statistika, delo v domoznanstvu, delo z uporabniki, nabava gradiva</i>	<i>Erna Jurič</i>

3	Oddelek za odrasle/mladino, obdelava gradiva,	Bibliotekarka, univerzitetna Visokošolska	Nakup gradiva, vsebinska obdelava, delo z uporabniki, delo v krajevni knjižnici	Majda Jurič Sirk
4	Oddelek za odrasle, obdelava gradiva	Bibliotekarka, Univerzitetna Visokošolska	Delo z bazami podatkov, vnos/ obdelava gradiva, info. služba, izobraževanje uporabnikov, prireditve, delo v krajevni knjižnici	Mateja Premk
5	Oddelek za mladino, nabavna služba (vodja nabavne službe in mlad. oddelka)	Višja knjižničarka, Višješolska izobrazba	Delo z mladimi, pedagoška in prireditvena dejavnost, načrtovanje nabave gradiva in poročanje, obdelava gradiva	Tatjana Renčelj
6	Oddelek za odrasle, prireditvena dejavnost, domoznanski oddelek,	Višja knjižničarka, Višješolska izobrazba	Delo z uporabniki, izposoja/vračilo; prireditvena dejavnost, obveščanje medijev in javnosti, informiranje uporabnikov, pisanje in raziskovanje domoznanskih vsebin	Aleksandra Mavretič
7	Izposoja gradiva na vseh lokacijah	Bibliotekarka (od 1.9.dalje) Univerzitetna, Visokošolska	Delo z uporabniki, izposoja gradiva, delo s projekti, delo na lokacijah	Manja Logar
8	Izposoja gradiva, vodenje potujoče knjižnice in vodja krajevne knjižnice	Knjižničarka, Srednješolska	Delo z uporabniki in zunanjimi sodelavkami knjižnice, priprava kolekcij za izposojevališča, izposoja na lokacijah	Vesna Burja
9	Izposoja gradiva, sistemsko delo z računalniško/strežniško mrežo knjižnice	Informatik Visokošolska	Delo z uporabniki, izposoja gradiva, delo v krajevni enoti, osnovno servisiranje računalnikov, odpravljanje napak, arhiviranje, načrtovanje razvoja IKT, podpora prireditveni in izobraževalni dejavnosti	Domen Merzel
10	Izposoja gradiva, vodja izposoje	knjižničar Visokošolska	Delo z uporabniki, izposoja, vračilo gradiva, urejanje, arhiviranje mediateke in periodike, razstavna dejavnost, knjižnica semen	Matej Kračan
11	Urejanje prostorov knjižnice, pomoč pri organizaciji prireditev, pomoč pri urejanju gradiva	Manipulant ½, čistilka ½ poklicna	Čiščenje prostorov knjižnice, pomoč pri organizaciji prireditev, pomoč pri postopkih obdelave gradiva /zaščita	Janka Tomažič
12	Uprava knjižnice/domoznanski oddelek	Poslovna sekretarka, višješolska, VI.	Kadrovske evidence, administracija/arhiviranje/digitalizacija organizacija prireditev, domoznanstvo, sodelovanje z društvi, lokalno skupnostjo	Sonja Perme

Analiza kadrovanja in delovanja s kadri

Zaposleni v knjižnici se pri delu dopolnjujejo, zamenjujejo in skrbijo, da v primeru odsotnosti poskrbijo za primerno zamenjavo in izvajanje del. Ob tem ugotavljamo, da daljših odsotnosti ne moremo zapolnjevati zgolj s premeščanjem obstoječih kadrov, saj v teh primerih odpovedujemo redne oz. nujne aktivnosti oz. delo ne teče kontinuirano; za pomoč se dogovorimo z zunanjo sodelavko.

Direktorico je na daljši bolniški odsotnosti nadomeščal informatik.

Od 1.9. dalje je DM knjižničar spremenjeno v DM bibliotekar; kolegica, ki ga zaseda, še vedno opravlja delo v izposoji/vračilu gradiva, a postopno prevzema dodatne zadolžitve, pričela je tudi z usposabljanjem za strokovni izpit.

Ostale oblike dela

Delo v knjižnični mreži poleg redno zaposlenih javnih uslužbencev izvajajo zunanje sodelavke – izposojevalke v potujoči knjižnici (večinoma učiteljice na podružničnih šolah). Sodelujemo še s študentko in s pogodbeno izposojevalko v izposojevališčih z daljšo odprtostjo.

Ponujamo tudi možnost prostovoljnega dela v knjižnici. Prostovoljstvo izvajajo delno zaposleni knjižnice (delo v odborih, telesih drugih ustanov).

9.2 Izobraževanje

Izobraževanje izvajamo predvsem za potrebe novosti v stroki (izum, NUK, MKL seminarji, Zveza splošnih knjižnic). Zaposleni cenijo predvsem znanja in izkušnje, ki si jih lahko izmenjamo s kolegi iz drugih knjižnic, zato se udeležujejo teh seminarjev.

V letu 2025 smo imeli celodnevno ekskurzijo na Goriško: ogledali smo si osrednjo knjižnico Franceta Bevka v Novi Gorici; zanimala nas je knjižnica semen, digitalizirane police, delo z mladimi in pomen knjižnice v pripravi dogodkov (kulturna prestolnica Evrope).

Enkrat letno se dogovorimo za osveževanje znanj in protokolov v zvezi z varovanjem osebnih podatkov. Zaposleni se enkrat na mesec oz. na dva meseca srečamo na kolegiju zaposlenih – nujno, ker se zaradi narave svojega dela nikoli vsi ne srečamo na isti lokaciji.

Naše usklajevanje na dnevni ravni tako največkrat poteka dopisno oz. telefonsko.

Strokovni delavci (izposoja in informatik) se še naprej zelo odzivno aktivirajo pri uvajanju novosti v novih generacijah cobiss-a (ostajamo testna knjižnica).

9.3 Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem

Za sodelovanje z zunanjimi izvajalci ima knjižnica sklenjene pogodbe oz. letne naročilnice:

- računovodenje (Veza),
- varovanje, požarna varnost (Sinet, Zarja, Gasco);
- oblikovanje in dizajniranje publikacij in promocijskih izdelkov (Domen Planinšek),
- vzdrževanja računalniških, računovodskih, telefonskih omrežij (Nessaja, Vasco, Breskvar),
- vzdrževanje dvigala (Fekt),
- delno izposoja v potujoči knjižnici (prostovoljke s povrnjenimi potnimi stroški, študentka, podizvajalka),
- dela na električnih instalacijah (Elektro Jani),
- obrtno-strokovnih opravil v zvezi z vzdrževanjem objektov in opreme (vodovod, lesarsko-mizarska opravila, ključavničarstvo itd. – s povpraševanjem po ponudbah),
- varovanje osebnih podatkov (Data info),
- medijsko oglaševanje (V centru, Geoss, Ra-KUM),
- pleskanje in drugo vzdrževanje prostorov itd (po povpraševanju).

V večini primerov gre za pogodbeno določene aktivnosti, če gre za enkratne potrebe, pridobimo ponudbe in se odločimo za najugodnejše izvajalce.

Letno naročila se transparentno vodijo (seznam pogodb in naročilnic) in tudi oddamo popis evidenčnih naročil.

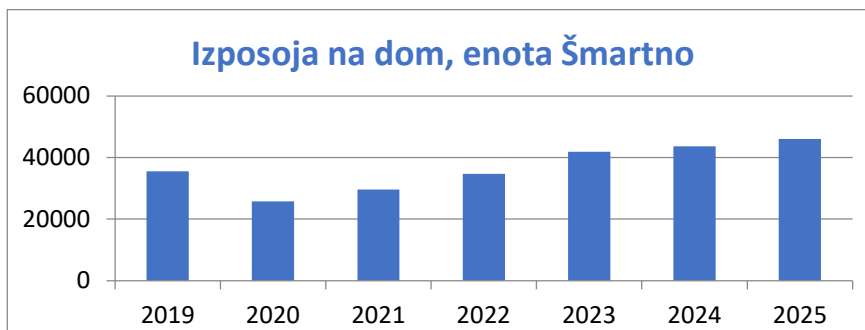
10. KRAJEVNA ENOTA ŠMARTNO

Organizacijska enota Šmartno je odprta 4 dni v tednu, skupaj 28 ur na teden. V krajevni knjižnici uporabnikom omogočamo izposoja vseh vrst gradiva, informacijsko službo, dostop do IKT, uporabo časopisne čitalnice in večnamenskih prostorov. Pripravljamo raznolike prireditve za vse generacije uporabnikov in občane animiramo za čim širšo uporabo knjižnice in njenih storitev.

Izposoja se je v tej enoti v zadnjem letu povišala za dobrih 5 %, prav tako obisk in članstvo. Dobro so obiskane prireditve – najbolj ure pravljic, pohvalen je tudi odziv vrtcev in nižje stopnje osnovne šole, ki organizirano obiše knjižnico ter promovira sodelovanje z njo.

Primerjava izposoje po kategorijah gradiva kaže, da bralci še vedno največ posegajo po leposlovju – izposodijo si ga v 81 %. Primerjava izposoje med mladimi in odraslimi pa kaže, da si 75 % gradiva izposodijo odrasli bralci; knjižnice ne obiskujejo zgolj občani šmarske občine – zaradi svoje ureditve je priljubljena tudi med drugimi obiskovalci.

Graf: izposoja na dom v enoti Šmartno

V knjižnici se pri izmenskem delu izmenjujejo 4 strokovni delavci. Enota ima vodjo, ki skrbi za nemoteno delo oz. delo enote usklajuje z načrtovanim delom. V krajevni knjižnici imamo malo skladišče za knjige, kamor razporejamo dvojnice oz. sezonsko gradivo (počitniško branje, domače branje itd.). Že dalj časa zalogo enote skrbno prebiramo in izločamo neaktualne izvode, saj nimamo neomejeno prostora.

Odločili smo se, da v enoti namestimo posodobljeni knjigomat in tako uporabnikom omogočimo samostojnost, zaposlenemu pa tako več časa za svetovanje in delo z bralci.

Skupne prostore knjižnice uporabljajo lokalna društva in skupine (DU Šmartno, prostovoljci, lokalna akcijska skupina, lokalna skupnost), člani Univerze za tretje življenjsko obdobje. Uspešna in dobro obiskana ostaja učna pomoč za osnovnošolce, ki jo na pobudo Občine Šmartno pri Litiji organizira mladinski oddelek JZB.

11. KOLEKCIJSKA POTUJOČA KNJIŽNICA

Kolekcijska potujoča knjižnica v dogovoru z občinama, s krajevnimi skupnostmi in šolami deluje v različnih krajih, Knjižnica Litija pa pripravi kolekcije od 200 do 1000 enot in jih večkrat letno zamenja. Večina izposojevališč je namenjena osnovnošolcem, kjer smo vzpostavili primerne pogoje, pa tudi odraslim. V letu 2025 jih je delovalo 12, ena kolekcija je tudi v Domu Tisje.

Za izposojevališči v Gabrovki in na Vačah velja v sklopu potujoče knjižnice 'poseben' režim: zaradi avtomatizirane izposoje in zaradi dobrih prostorskih pogojev imamo na voljo obsežnejšo kolekcijo (do 4.000 enot gradiva, ki sta v svojem jedru bolj ali manj stalni, del zbirke pa je variabilen, tako da z novostmi popestrimo izbor).

Tudi odprtost je širša (2 x tedensko) – izposojevališči delujeta na način manjših enot: imata 40 % odraslih članov. V teh dveh izposojevališčih se opravi 61 % izposoje celotne potujoče knjižnice. Izposoja v potujoči knjižnici se je rahlo zmanjšala, članov pa je več. Na drobna nihanja vplivajo pogoji dela v različnih šolskih okoljih, število otrok, ki so vpisani v šolo in drugi dejavniki. Čeprav so številke nekaterih izposojevališč majhne, glede na trud, ki je vložen, je vendar pomembno in zelo koristno, da imajo šolajoči se otroci možnost v neposredni bližini dostopati do knjig in branja. Le tako lahko pričakujemo, da se bodo trajno razvile bralne navade.

12. INVESTICIJE

V letu 2025 smo v osrednji knjižnici v Litiji z investicijskimi sredstvi Občine Litija (10.000 eur) in lastnimi sredstvi realizirali:

- poplačilo drugega dela prezračevalnega sistema za večnamenski prostor;
- dokup ozvočevalne tehnike (mikrofoni);
- zamenjava treh klimatskih naprav in montaža ene dodatne v pritličju;
- zamenjava okvarjenega laserskega tiskalnika.

V krajevni knjižnici Šmartno smo s sredstvi Občine Šmartno (investicije: 3.940 eur) in lastnimi sredstvi:

- zamenjali sijalke v prostorih za odrasle uporabnike;
- zamenjali talne obloge v knjižnici;
- zamenjali računalnik za uporabnike,
- posodobili knjigomat za uporabnike,
- kupili pralni stroj za pranje tekstila knjižnice (čistilne krpe, kuhinjski tekstil),
- dokup opreme za ozvočenje.

Za osrednjo knjižnico Litija smo kupili nov knjigomat z razpisnimi sredstvi Ministrstva za kulturo RS (del sredstev smo namenili iz lastnih sredstev). Po plačilu računov smo izstavili zahtevke občinama ustanoviteljicama in Ministrstvu za kulturo ter prejeli povračila.

13. PROJEKTI

IKT oprema

- Nov knjigomat za osrednjo knjižnico; v planu 2025 ga sicer nismo načrtovali, ker nismo poznali pogojev razpisa za IKT na MZK; za nakup smo se odločili ob 5.000 EUR sofinanciranja; posodobili smo tudi starega in ga namenili za krajevno knjižnico Šmartno;
- Nov računalnik za uporabnike, dokup ozvočevalne tehnike.

Projekti spodbujanja bralne kulture

Projekt **bralne značke** smo zaradi velikih stroškov nakupa bralnih majic (pa tudi malo izpete ideje po 15.letih) spremenili – s šolskimi knjižničarkami smo se dogovorili za možnost obiska kino predstave. Odzvali sta se OŠ Šmartno in OŠ Gabrovka-Dole. Realizirali smo ogled filma v šmarskem kulturnem domu; s projektom so bili udeleženci zadovoljni.

Še naprej tako predšolskim otrokom kot osnovnošolcem zagotavljamo gradivo za branje.

Z osveženimi vsebinami smo izvedli 14 Tačkov festival. Ponudili smo ogled oddaj Radovedni Taček, s panoji opremili pot za Tačkov sprehod po Nacetovi Litiji, izvedli literarni in likovni natečaj in prispele izdelke postavili na ogled. Pripravili smo 5 dni dogodkov in vsebin, ogled filma, pasjo razstavo, otroške igre na prostem, in tako zelo razgibano zaključno prireditev. Ocenili smo, da smo imeli 2500 obiskovalcev – torej vsaj 200 več kot v letu 2024.

Nadaljeval se je projekt Tačkov knjižakelj (spodbujamo vpis prvošolcev v knjižnico, obiskovanje in izposajo) – nagradimo jih z vrečko, odsevniki, kazalko in drugimi nagradami, ki sledijo 10 obiskom. Ocenjujemo, da se v knjižnico vpiše 60 % prvošolcev. Najbolje je bil projekt ponovno sprejet v OŠ Gabrovka, kjer vpišemo vse prvošolce; ključen je odziv oz. spodbude učiteljic.

Izvedli smo projekt Rastem s knjigo – z dvema soorganizacijama prireditev na šolah (in obiskom na predstavitev cobiss-a in uporabe portala za izposoje e-knjig). Otrokom na šolah smo posredovali knjige iz Javne agencije za knjigo, v goste pa povabili tudi ustvarjalce literature.

Projekt Poletavci – poletno bralno akcijo smo v septembru zaključili v dvorani Kulturnega centra (zaradi dežja) s predstavo Erazem Predjamski gledališča Cizamo.

Število sodelujočih poletnih bralcev ostaja dokaj konstantno: bere okrog 100 poletnih bralcev.

Z obiskom pravljicarke smo popestrili poletni bralni festival na Polšniku.

Nadaljevali smo projekt Družinskega branja; po Kekčevi izzivih smo v letu 2025 pripravili Po stezicah domišljije; veseli nas, da je projekt finančno podprt tudi kot neformalno izobraževanje oz. kot študijski krožek.

Za odrasle bralce se je nadaljeval projekt bralne značke za odrasle Srčni bralec; sklenili smo ga z gostjo Stanko Hrastelj, mentorico bralnega kluba naše knjižnice, ki se tudi uspešno nadaljuje v novi sezoni in je kot štud. krožek sofinanciran s strani Ministrstva za vzgojo in izobraževanje RS.

Domoznanski projekti

Aktivnosti domoznanskega oddelka so različne: zbiranje, evidentiranje in obdelava gradiva, kulturni dogodki, spominske slovesnosti, popisovanje in raziskovanje ustnih virov, povezovanje. Naš izziv je zbrane vsebine primerno predstavljati in popularizirati javnosti.

Naša Kamra

V letu 2025 smo po dogovoru z Mestno knjižnico Ljubljana na Kamri objavili dve digitalni zgodbi: **70 let Zdravstvenega doma Litija in Od glavarstva do Knjižnice Litija**. Obe zgodbi smo naslonili na širši domoznanski (spominski) aspekt. Objavljamo tudi novice, kjer spomnimo na svoje kulturno-dediščinske aktivnosti ali pa dogodke iz okolice.

Biografski leksikon

Spletna stran, kjer je zbranih več kot 250 biografskih gesel osebnosti, ki so pomembne za našo skupnost, vsako leto posodabljam; dodamo vsaj 5 novih osebnosti in tako skrbimo za zanimive objave. Vsi kandidati, ki jih povabimo k sodelovanju, ne privolijo v objavo. V letu 2025 smo zabeležili 6287 ogledov. Podatki se prenašajo tudi na portal Obrazi slovenskih pokrajin.

Fotografski natečaj

V letu 2025 je od marca do oktobra potekal enajsti **fotografski natečaj** z naslovom »DOM«. Namen fotografskega natečaja, na katerega so se odzvali številni fotografi, je bil, da fotografi na svoj edinstven način sodelujejo s fotografskimi motivi razpisane teme in na ta način popularizirajo domačo skupnost. Prvič je bila sprejeta odločitev, da bodo prispele fotografije prikazane na spletu. Po zapletu z zmagovalno fotografijo (ki je bila v nasprotju s pogoji razpisa, že predhodno objavljena) bo potrebno v prihodnje nujno spremeniti način izvedbe in seveda tudi besedilo razpisa, da ne bo prihajalo do zapletov. Namen natečaja: povezovati generacije pri ustvarjanju in beleženju fotografskih motivov domače občine ostaja.

V sodelovanju z JZB smo pripravili **Valvasorjev pohod**. Poleg fizične aktivnosti je pohod nudil tematsko doživetje narave in zgodovine. Pohod poteka v spomin na polihistorja Janeza Vajkarda Valvasorja, knjižnica pripravi zanimive opise točk oz. izpostavi Kamrine zgodbe.

V sodelovanju s PD Litija pa se v spomin na ljubitelja narave in planinstva konec aprila odpravimo na **Tomazinov pohod** na Zasavsko sveto Goro. Vrednote staroste litijskih planincev smo povezali s projektom družinskega branja: na pohod je odšlo 90 pohodnikov (največ doslej).

Domoznanstvo predstavljamo našim uporabnikom in ostalim ljudem preko občinskih glasil, socialnih omrežij, na priložnostnih razstavah v vitrinah knjižnice in pedagoških urah. Za popularizacijo vsebin pripravljamo tudi promocijske izdelke: Tačkove lončke, majice, dežnike, odsevnike, brošure, kazalke, itd. Vir financiranja je proračun Občine Šmartno pri Litiji.

Prostovoljstvo

Prostovoljstvo zaposlenih v knjižnici in tistih, ki nas obiščejo in sodelujejo z nami, se kaže na različne načine. Prostovoljno je delovanje članov sveta zavoda knjižnice, ki svoj čas in energijo prispevajo za razvoj knjižnične dejavnosti.

Prostovoljno se izvaja projekt Tačke pomagačke (vodnica kužkov prejme potne stroške, delo je prostovoljno). Nekaj gostov, s katerimi kreiramo prireditve, se odpove honorarju – tako so tudi oni naši prostovoljci.

Direktorica deluje v UO Univerze za tretje življenjsko obdobje Litija – Šmartno, Svetu za medgeneracijsko povezovanje Občine Litija, programskem svetu JZB, občasno v odborih in telesih Združenja splošnih knjižnic, ob pobudah oz. prošnjah pomaga društvom in občinama ter ustanovam, kot so: RK Litija, Etnološko društvo Primskovo in drugim društvom ter posameznikom.

14.SODELOVANJE

Dejavnost splošne knjižnice se prepleta in dopolnjuje z mnogimi drugimi poslanstvi ustanov v našem okolju. Naši najpomembnejši partnerji:

Zavod za kulturo, mladino, šport in turizem Litija (soorganizacija prireditev, festivalov, podpora U3 itd.).

Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Litija in Šmartno – neformalno izobraževanje odraslih, podpora s prostori, kadrom, materialnimi stroški.

Javni zavod Bogenšperk – skupno načrtovanje in izvedba kulturnih in občinskih dogodkov v Občini Šmartno.

Izobraževalni Center Geoss: knjižnica in IC Geoss sta partnerski instituciji pri srednješolskem in visokošolskem izobraževanju odraslih – povezovanje teče tudi v projektu Socialna aktivacija brezposelnih oseb in promocije diplomskih nalog in v podpori Svetu za medgeneracijsko povezovanje v Občini Litija, katerega članica je tudi Knjižnica Litija.

Društva upokojencev obeh občin: knjižnica omogoča brezplačno souporabo prostorov, predvsem pa s sodelovanjem skrbi za kulturno bogatitev njihovih pestrih sekcij.

Vrtci obeh občin: knjižnica z rednim sprejemanjem skupin in izvajanjem pravljličnih srečanj spodbuja zgodnje opismenjevanje predšolskih otrok.

Osnovne šole obeh občin in Gimnazija Litija: projekti za širjenje bralne kulture ter skupni nastopi na prireditvah.

Društvo LILA (Litijski likovni atelje): povezujemo se pri preglednih skupinskih in individualnih razstavah članov društva; skupaj načrtujemo kulturne prireditve ter sodelujemo pri natečajih in razpisih (likovnih in literarnih) ter imamo skupne založniške projekte.

Sodelovanje je utečeno tudi z JSKD OI Litija, ki je posrednik za promocijo ljubiteljske kulture, ki jo v naši ustanovi radi povežemo z dejavnostjo branja.

Branje približujemo tudi stanovalcem Doma Tisje, VDC Zagorje – enoti Litija na rednih bralnih mesečnih urah. Le te so vse bolj priljubljene in tudi obiskane. Pričeli smo tudi s sodelovanjem spodbujanja branja pri drugih društvih (Spominčice, Sava).

Z Razvojnim centrom Srca Slovenije snujemo povezovalne projekte. Naši prostori so na voljo Podporni skupini obolelih za multiplo sklerozo, tudi diabetiki svoja izobraževanja pogosto pripravljajo v knjižnici. Knjižnica se povezuje z obema občinama ustanoviteljicama (izvaja javno knjižnično javno službo, sodeluje pri pripravi raznih kulturnih vsebin in izvedbi le teh ter pri sodelovanju na področjih, ki jih poznamo: kultura, dediščina, vzgoja, izobraževanje, založništvo).

Na strokovnem področju poteka sodelovanje z institucijami povezanimi z razvojem knjižnične dejavnosti: IZUM, NUK, MKL, ZBDS, Združenjem splošnih knjižnic in posamičnimi knjižnicami, kjer predvsem iščemo dobrih praks in nasvetov za delo z uporabniki.

Lokalno knjižnica ohranja stik s šolskimi knjižnicami – čeprav je njihovo poslanstvo ciljno osredotočeno na šolarje, se dobro usklajujemo za svoje naloge in delovanje; priprava projektov bralne značke, obiskov knjižnice in promocijo knjižne vzgoje.

Ne želimo biti le javni servis na področju branja in knjig, ampak kar splošen navdih za kulturno povezovanje med občani in ustanovami ter s tem dvigovati kulturno raven življenja.

15. OBJAVE IN KNJIŽNICA V MEDIJIH

Objave knjižnice so naše lastne in objave drugih medijev o nas. Pripravljamo mesečni napovednik prireditvev, ki je vodnik po naših aktivnostih za uporabnike in za medije. Izdamo Knjižni čar – letni bilten knjižnice o najvidnejših dogodkih in delu knjižnice.

Oblikujemo domačo stran knjižnice z vsemi informacijami o dejavnosti (javne informacije), organizaciji in delu zavoda ter prireditvah. Obvestila o našem delu pošiljamo tudi na druge lokalne portale, predvsem ko gre za napovedi dogodkov. Napovedujemo tudi s pomočjo družabnih omrežjih: profil FB, Instagram.

Knjižnica pripravlja tedenske najave, ki jih posredujemo spletni televiziji V centru, Radiu Geoss, Radiu Kum-Aktual, občasno tudi drugim medijem. Občinski glasili Občan in Krajevne novice objavljata naše vsebine po svojih zmožnostih. Strokovne objave pošiljamo na portal Knjižničarske novice.

16. ZAKLJUČEK

Leto 2025 je bilo naše jubilejno leto – 140 let od organiziranega branja oz. ustanovitve Bralnega društva Litija. Branje danes ni stvar upora, pač pa dokazovanje nujnosti in potrebe po ohranitvi kulturne, demokratične in predvsem povezane družbe. Shajanje, druženje, pogovarjanje o prebranem pa dodana vrednost v družbi... Knjižnica Litija je starosta med kulturnimi ustanovami našega kraja. Dobesedno imamo tudi najstarejšo stavbo, ki je premajhna in neustrezna za uveljavljanje poslanstva v sodobnem času.

Prizadevanja, opozarjanja, izpostavljanja in dokazovanja, da smo zelo pomemben del družbe in NAJBOLJ obiskana KULTURNA ustanova v občinah, so bila del leta 2025 in bodo ostala sestavni del prihodnjih let. Naša naloga je tudi prizadevanje, da bo knjižnična dejavnost enako dostopna vsem prebivalcem.

Litija, 14. februar 2026

*Poslovno poročilo pripravila:
Andreja Štuhec,
direktorica Knjižnice Litija
univ. dipl. novinarka., višja bibliotekarka*

B) RAČUNOVODSKO POROČILO

Računovodski izkazi Knjižnice Litija (v nadaljevanju knjižnica) za leto 2025 so izdelani v skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.

Knjižnica Litija je na podlagi Odredbe o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskega proračuna evidentirana v skupino **posrednega uporabnika proračuna občine**. Po Zakonu o računovodstvu ter Pravilniku o enotnem kontnem načrtu pa še med pravne osebe javnega prava, in sicer kot **določeni uporabniki enotnega kontnega načrta**.

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJE PRILOGE:

1. Priloge iz Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava:
  - a) Bilanca stanja
  - b) Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
  - c) Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil
  - d) Izkaz prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov
  - e) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
  - f) Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
  - g) Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov
  - h) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA IN PRILOGAM K BILANCI STANJA

Bilanca stanja je računovodski izkaz, ki vsebuje podatke o stanju sredstev in obveznosti do njihovih virov na zadnji dan tekočega in zadnji dan predhodnega obračunskega obdobja.

27

NAZIV KONTA	2025	2024	INDEKS
DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	843.188	850.443	99
KRATKOROČNA SREDSTVA IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	128.602	113.466	113
ZALOGE	0	0	
AKTIVA	971.790	963.909	101
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	55.706	55.173	101
LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	916.084	908.736	101
PASIVA	971.790	963.909	101

1.1. SREDSTVA

DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju so:

- nepremičnine,
- oprema in druga opredmetena osnovna sredstva.

Med **nepremičnine** spadajo zemljišča in gradbeni objekti; knjižnica ima v upravljanju objekte:

	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Sedanja vrednost
ZGRADBE:	883.469	91.718	788.751
Knjižnica Litija	655.717	0	655.717

Knjižnica Šmartno pri Litiji	154.964	78.909	76.055
Potujoča knjižnica Gabrovka	33.000	4.867	28.133
Potujoča knjižnica Vače	39.788	10.942	28.846

Zgradba Knjižnice Litija je razglašena za kulturni spomenik in se zato ne amortizira.

Neopredmetena dolgoročna sredstva predstavljajo dolgoročne premoženjske pravice, kot so računalniški programi, ki so namenjeni opravljanju posameznih funkcij za obdobje daljše od 12 mesecev.

Nabavna vrednost **opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev** se je v letu 2025 povečala za 114.497 EUR, in sicer za opremo in drobni inventar v višini 16.861 EUR in za knjižno in neknjižno gradivo v višini 97.636 EUR.

Datum nab.	Nabavna vred.	Naziv OS	Financer
15.02.2023	683,03	OZVOČENJE	Občina Litija/Šmartno
17.07.2025	7.094,63	KLIMATSKE NAPRAVE	Občina Litija
15.10.2025	7.551,80	KNJIGOMAT RFID LYGSOE LIBDECO	MK/Občina Litija
15.01.2025	97,60	NOSILEC STROPNI - optoma nastavljev 57 do 82 cm	lastna sredstva
26.03.2025	358,00	ČISTILEC OKEN VORWERK	lastna sredstva
28.05.2025	289,00	RAČUNALNIK HP EliteDesk	Občina Šmartno
15.07.2025	240,98	SKENER DIAPOZITIVOV Reflecta 64540	Občina Litija
24.09.2025	198,86	TISKALNIK LASERSKI HP LJ PRO	Občina Litija
07.11.2025	347,13	PRALNI STROJ	Občina Šmartno

28

Po zapisniku o popisu osnovnih sredstev smo izločili iz uporabe opremo, ki ni več uporabna oziroma je dotrajana v nabavni vrednosti in popravku vrednosti 6.313 EUR. Odpisali smo zastarelo, izrabljeno oz. nedelujočo opremo (računalniki, serverji, stoli, bralniki...)

Nakup knjižničnega gradiva je eden od najpomembnejših projektov knjižnice, a namenska sredstva prikazujemo ločeno, in sicer med opredmetenimi osnovnimi sredstvi in obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od občin (razpredelnica brez e-gradiva).

KNJIŽNIČNO GRADIVO	SKUPAJ v EUR
Ministrstvo za kulturo	27.970
Občina Litija	42.000
Občina Šmartno pri Litiji	14.700
Lastna sredstva	7.312
Donacije - podarjene knjige	2.731
SKUPAJ GRADIVO:	94.713

V letu 2025 se je redno odpisovalo knjižno gradivo v vseh enotah. Skupna vrednost odpisanega gradiva v vseh enotah je 47.770,02 EUR, kar je dejansko 3.004 izvodov knjižnega gradiva in 45 izvodov neknjižnega gradiva. Izposoje za e –knjige se vodijo na strošku storitev. Vrednost gradiva se usklajuje s evidencami iz cobissa.

skupna vrednost gradiva v EUR	stanje 01.01.2025	nakup 2025	dar 2025	odpis 2025	stanje 31.12.2025
knjižno gradivo	1.694.358	86.857	1.439	- 41.634	1.741.020
neknjižno gradivo	74.688	463	1.266	- 471	75.946
serijske publikacije	18.561	7.391	26	- 5.665	20.313
SKUPAJ	1.787.607	94.711	2.731	- 47.770	1.837.280

Med druga opredmetena osnovna sredstva smo uvrstili umetniške dela, kot so umetniške slike in kipi. Med **dolgoročnimi terjatvami iz poslovanja** vodimo rezervni sklad za knjižnico Vače v višini 249 EUR.

KRATKOROČNA SREDSTVA (RAZEN ZALOG) IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Stanje denarnih sredstev v blagajni na dan 31. 12. 2025 znaša 623 EUR.

Denarna sredstva na računih ter dobroimetja pri bankah in drugih finančnih ustanovah, so odprta pri Upravi za javna plačila, in znašajo 78.451 EUR na dan 31. 12. 2025.

Kratkoročne terjatve do kupcev znašajo 38 EUR.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo 48.162 EUR na dan 31. 12. 2025, in sicer so to terjatve do ustanoviteljice Občine Litija in Občine Šmartno pri Litiji za decembrski zahtevek. Terjatve so bile usklajene z izpisom odprtih postavk.

Med **aktivnimi časovnimi razmejitvami** so evidentirani vnaprej zaračunani stroški za storitve pooblaščenih oseb za varstvo podatkov.

29

ZALOGE

Med zalogo blaga so evidentirani zaloge drobnega inventarja.

1.2. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

1.2.1 KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih znašajo 34.366 EUR na dan 31. 12. 2025 in se nanašajo na obveznost za izplačilo plač za mesec december. Obveznost do zaposlenih je bila v celoti poravnana v januarju 2026.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev znašajo 14.076 EUR na dan 31. 12. 2025. Večina obveznosti zapade v plačilo v letu 2026.

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja znašajo 6.618 na dan 31. 12. 2025 in se nanašajo na prispevke na izplačane plače, premije KDPZ, rtv prispevek in ddpo.

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo 556 EUR na dan 31. 12. 2025. Z večino dobaviteljev so odprte postavke usklajene.

1.2.2 LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Stanje dolgoročne obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva znaša 842.939 EUR na dan 31. 12. 2025. Povečanja in zmanjšanja stanja so bila med letom naslednja:

STANJE OZ. SPREMEMBA	ZNESEK
stanje na dan 31. 12. 2024	850.116
+ prejeta namenska denarna sredstva za nabavo osnovnih sredstev s strani ustanoviteljice Občine Litija	9.964
+ prejeta namenska denarna sredstva za nabavo osnovnih sredstev s strani ustanoviteljice Občine Šmartno pri Litiji	1.094
+ poraba presežka s strani ustanoviteljice Občine Litija	2.552
+ prejeta namenska denarna sredstva za opremo s strani MK (razpis IKT)	5.000
+ poraba presežka s strani ustanoviteljice Občine Šmartno pri Litiji	0
+ prejeta namenska denarna sredstva za nabavo knjižnega gradiva s strani ministrstva	27.970
+ prejeta namenska denarna sredstva za nabavo knjižnega gradiva s strani ustanoviteljice Občine Litija	42.000
+ prejeta namenska denarna sredstva za nabavo knjižnega gradiva s strani ustanoviteljice Občine Šmartno pri Litiji	14.700
- zmanjšanje stroškov amortizacije, ki se nadomešča v breme obveznosti do virov sredstev (konto 4629)	110.457
stanje na dan 31. 12. 2025	842.939

30

Presežek prihodkov nad odhodki znaša 73.145 EUR na dan 31.12.2025.

Stanje na kontih skupine 98 smo uskladili s stanjem terjatev za sredstva dana v upravljanje pri obeh ustanoviteljih v skladu s Pravilnikom o načinu in rokih usklajevanja terjatev (Uradni list RS, št. 117/02 in 134/03).

Stanje sredstev prejetih v upravljanje:

- Občina Litija 589.898 EUR
- Občina Šmartno pri Litiji 326.186 EUR
- SKUPAJ 916.084 EUR

POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

V skladu z Zakonom o računovodstvu in glede na »status« določenega uporabnika zavod v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov se izkazujejo prihodki in odhodki po načelu nastanka poslovnega dogodka. Izkaz prihodkov in odhodkov vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih v obračunskem obdobju in v predhodnem obračunskem obdobju.

Prihodki so razčlenjeni v skladu s SRS in enotnim kontnim načrtom za proračunske uporabnike. Med prihodki so izkazani zneski, ki so nastali od 1. januarja 2025 do 31. decembra 2025.

Prihodki in odhodki so razčlenjeni na:

- Poslovne prihodke in odhodke (prihodke od poslovanja)
- Finančne prihodke in odhodke (prihodke od financiranja)
- Izredne prihodke in odhodke
- Prevrednotovalne poslovne prihodke in odhodke

NAZIV KONTA	2025	2024	FN 2025	INDEKS 25/24	INDEKS R25/P25	STRUKTURA
PRIHODKI OD POSLOVANJA	595.944	553.229	588.000	108	101	100
FINANČNI PRIHODKI	699	968	1000	72	70	0
DRUGI PRIHODKI	15	261	0	6	0	0
CELOTNI PRIHODKI	596.658	554.458	589.000	108	101	100
STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	123.938	128.815	130.000	96	95	21
STROŠKI DELA	442.275	413.016	447.000	107	99	76
AMORTIZACIJA	10.727	8.358	10.000	128	107	2
DRUGI STROŠKI	2.085	1.866	2.000	112	104	0
FINANČNI ODHODKI	0	1	0	0	0	0
DRUGI ODHODKI	288,4	45	0	641	0	0
CELOTNI ODHODKI	579.314	552.101	589.000	105	98	100
PRESEŽEK PRIHODKOV	17.345	2.357	0			
DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB	268	87	0			
PRESEŽEK PRIHODKOV	17.077	2.270	0			

Delež sofinanciranja ustanoviteljic za plače, ter materialne stroške in storitve so v deležu, in sicer Občina Litija zagotavlja sredstva v višini 73,6 % in Občina Šmartno pri Litiji v višini 26,4 %.

31

PRIHODKI	Realizacija 2025	Realizacija 2024	Indeks 25/24
PRIHODKI IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	596.626	554.393	108
PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC- USTANOVITELJ Občina Litija	408.690	385.663	106
PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC -USTANOVITELJ Občina Šmartno pri Li	148.185	139.793	106
PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC -Ministrstvo za kulturo e-knjige	5.413	0	0
MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA	176	128	138
PRIHODKI OD PRODAJE IZDANIH KNJIG IN REVIJ	20	70	29
PRIHODKI OD SOFINANCIRANJA IN IZVAJANJA PROJEKTOV	4.978	400	1245
UPORABNINE IN NAJEMNINE	950	750	127
ČLANARINE	14.739	12.723	116
ZAMUDNINE,OPOMINI	12.152	10.633	114
PRODAJA PUBLIKACIJ	0	20	0
FOTOKOPIRANJE GRADIVA	21	86	25
PRIHODKI OD OSTALIH KNJIŽ. STORITEV	589	530	111
PRIHODKI OD DONACIJ	0	2.370	0

FINANČNI PRIHODKI	699	968	72
IZREDNI PRIHODKI	15	261	6
PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	32	64	50
PRIHODKI OD PRODAJE KNJIG IN REVIJ	32	64	50
SKUPAJ PRIHODKI	596.658	554.457	108

2.2. ANALIZA ODHODKOV

Celotni odhodki doseženi v letu 2025 so znašali 579.314 EUR in so bili za 5 % višji od doseženih v letu 2024 in za 2 % nižji od načrtovanih.

Po glavnih postavkah so bili odhodki poslovanja naslednji:

2.2.1. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV

so v letu 2025 znašali 123.938 EUR in so bili za 4 % nižji od doseženih v letu 2024. Delež v celotnih odhodkih znaša 21 %.

Stroški materiala (konto 460) so znašali 33.771, EUR in so bili nižji za 15% od doseženih v letu 2024. Delež glede na celotne odhodke znaša 6 %.

Stroški storitev (konto 461) so znašali 90.137 EUR in so bili za 2 % višji od doseženih v letu 2024. Delež glede na celotne odhodke znaša 16 %.

2.2.2 STROŠKI DELA

so v letu 2025 znašali 442.275 EUR in so bili 7 % višji od doseženim v letu 2024. Delež v celotnih odhodkih znaša 76 %.

	Realizacija 2025	Realizacija 2024	Indeks 25/24	Struktura 2025
Stroški dela:	442.275	413.016	107	100
Bruto plače in nadomestila	334.714	316.653	106	76
Prispevki na plače	55.102	51.408	107	12
Regres	23.766	14.942	159	5
Dodatno pokojninsko zavarovanje	6.321	5.924	107	1
Prevoz na delo	3.224	3.390	95	1
Prehrana	17.907	17.576	102	4
Drugi izdatki zaposlenim	1.242	3123	40	

Plače so bile obračunane za 12 zaposlenih, in sicer, direktor, poslovni sekretar, informatik, pet knjižničarjev, trije bibliotekarji ter 0,5 manipulanta in 0,5 čistilke. Nadomestila osebnih dohodkov za bolezni v breme knjižnice so bila izplačana za 1.216 delovnih ur, v breme ZZS 528 delovnih ur. V skladu s predpisi je bil izplačan regres za letni dopust v višini 1,05 minimalne plače, zimski regres v višini 0,5 minimalne plače ter kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje.

V knjižnici je bila izplačana redna delovna uspešnost za leto 2025, na pol leta, in sicer, 8.8.2025 in 9.1.2026, ter za direktorico za leto 2024. Izplačani sta bili dve jubilejni nagradi, in sicer za 20 in 30 let v javnem sektorju.

2.2.3. STROŠKI AMORTIZACIJE

so v letu 2025 znašali 10.727 EUR.

Amortizacija je obračunana po predpisanih stopnjah v znesku 123.915 EUR:

- del amortizacije, ki je bil vračunan v ceno znaša 10.727 EUR (končni rezultat skupine 462),

- del amortizacije, ki je bil knjižen v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje znaša 110.457 EUR (podskupina 980) in prejete donacije, namenjene nadomeščanju stroška amortizacije znaša 2.731 EUR (podskupina 922) in

2.2.4. OSTALI DRUGI STROŠKI

so bili v letu 2025 evidentirani v znesku 2.085 EUR za članarine, RTV naročnino in nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča.

2.3. POSLOVNI IZID

Razlika med prihodki in odhodki z upoštevanjem davka od dohodka pravnih oseb izkazuje pozitivni poslovni izid - presežek prihodkov nad odhodki v višini 17.077 EUR.

POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka služi spremljanju gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov. Takšno evidenčno izkazovanje podatkov je namenjeno sestavljanju bilanc na ravni države. V izkazu so prikazani vsi prejemki in izdatki, ki so bili vplačani v letu 2025. Podatki v tem izkazu niso primerljivi s podatki iz izkaza prihodkov in odhodkov, sestavljenim po načelu nastanka poslovnega dogodka. Izrazna moč izkaza je v tem, da izkazuje poslovne dogodke, pri katerih je nastal denarni tok. V izkazu so prikazani ločeno prihodki in odhodki za izvajanje javne službe ter prihodki in odhodki za izvajanje tržne dejavnosti.

Med prihodki za izvajanje javne službe predstavljajo največji delež prilivi s strani ustanoviteljic Občine Litija in Občine Šmartno pri Litiji za redno dejavnost za katero smo ustanovljeni. Prejeta sredstva iz občinskega proračuna znašajo 633.287 EUR, kar znaša 90 % od vseh prejetih sredstev in so se v primerjavi z preteklim letom povečali za 10 %.

Celotni prihodki znašajo 706.024 EUR, glede na leto 2024 so se povečali za 11 %, odhodki znašajo 682.375 EUR in so povečali za 2 % glede na leto 2024.

- v evrih -		FINANČNI NAČRT 2025	REALIZ. 2025	REALIZ. 2024	INDEKS R25/FN25	INDEKS R25/R24
KONTO	NAZIV	(1)	(2)	(3)	(4=2/1*100)	(5=2/3*100)
7	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	685.114	706.024	633.652	103	111
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	685.050	705.992	633.588	103	111
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ	656.700	675.470	604.622	103	112
7400	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	27.000	42.183	26.878	156	157
7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov - OBČINA LITJA redna dejavnost	409.000	415.266	369.660	102	112
7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov- OBČINA LITIJA gradivo	42.000	42.000	37.700	100	111
7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov OBČINA LITIJA investicije	10.000	9.964	15.744	100	63
7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov - OBČINA ŠMARTNO redna dejavnost	150.000	147.416	136.001	98	108

7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov - OBČINA ŠMARTNO gradivo	14.700	14.700	14.700	100	100
7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov - OBČINA ŠMARTNO investicije	4.000	3.941	3.939	99	100
B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe		28.350	30.523	28.966	108	105
del 7102	Prejete obresti	800	678	1.073	85	63
7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	550	1.155	545	210	212
7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	27.000	28.690	24.978	106	115
730	Prejete donacije iz domačih virov			2.370	0	0
731	Prejete donacije iz tujine					
2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU		64	32	64	50	50
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	64	32	64	50	50
del 7102	Prejete obresti					
4	II. SKUPAJ ODHODKI	685.114	682.375	668.127	100	102
1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE		685.054	682.375	668.067	100	102
A. Plače in drugi izdatki zaposlenim		381.338	377.424	354.038	99	107
del 4000	Plače in dodatki	334.450	322.726	309.026	96	104
del 4001	Regres za letni dopust	16.100	23.766	14.942	148	159
del 4002	Povračila in nadomestila	21.800	21.027	20.771	96	101
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	7.050	7.968	6.176	113	129
del 4004	Sredstva za nadurno delo					
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi					
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	1.938	1.938	3.123	100	0
B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost		62.941	60.456	56.805	96	106
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	30.223	28.797	27.920	95	103
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	24.212	23.473	22.463	97	104
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	205	197	224	96	88
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	342	331	316	97	105
del 4014	Prispevek za dolgotrajno oskrbo	1.669	1.367	0	82	0
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	6.290	6.291	5.882	100	107
C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe		128.075	128.234	120.447	100	106
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	51.000	47.663	49.717	93	96
del 4021	Posebni material in storitve	875	653	539	75	121
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	30.000	25.644	29.618	85	87
del 4023	Prevozni stroški in storitve	7.200	6.460	6.832	90	0
del 4024	Izdatki za službena potovanja	3.000	2.792	2.618	93	107

del 4025	Tekoče vzdrževanje	21.500	29.249	17.989	136	163
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	5.000	7.374	4.265	147	173
del 4027	Kazni in odškodnine					
del 4028	Davek na izplačane plače					
del 4029	Drugi operativni odhodki	9.500	8.398	8.869	88	95
420	J. Investicijski odhodki - GRADIVO	97.700	94.718	84.696	97	112
420	J. Investicijski odhodki INVESTICIJE-OPREMA	10.000	19.263	40.974	193	47
420	J. Investicijski odhodki INVESITIJSKO VZDRŽEVANJE	5.000	2.280	11.107	46	21
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	60	0	60	0	0
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu					
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu					
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	60		60	0	0
	III. PRESEŽEK (PRIMANJKLJAJ) PRIHODKOV NAD ODHODKI (I.-II.)	0	23.649	-34.475		

Poslovni izid po fiskalnem pravilu

5. člen Zakona o fiskalnem pravilu določa, da se morajo presežki, ki jih zavod kot posamezna institucionalna enota sektorja države ustvari v posameznem letu prikazovati in zbirati na ločenem kontu. Skladno z ZIPRS2425 se presežek po denarnem toku zmanjša za neplačane obveznosti (razred 2), neporabljena namenska sredstva (razred 9), ki so namenjena za financiranje izdatkov v prihodnjem obdobju, in ki so evidentirana na kontih časovnih omejitev ter za neporabljena sredstva za investicije.

Knjižnica ne izkazuje presežka v skladu s fiskalnim pravilom.

POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV

V letu 2025 tako kot tudi v preteklih letih nismo dajali posojil, zato tudi prometa iz naslova prejetih vračil danih posojil nismo imeli.

POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

V letu 2025 tako kot tudi v preteklih letih nismo dajali posojil, zato tudi prometa iz naslova prejetih vračil danih posojil nismo imeli.

POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti je skoraj enak izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov. Med prihodke na trgu so evidentirani, prodaja knjige Mostovi časa v višini 32 EUR.

Računovodsko poročilo pripravila: Vesna Zaletelj (Računovodstvo Veza Vesna Zaletelj s.p.)